

Rómu

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moóra-waai úmai afakaeté-aataiya'iyó miyáúmai-aatai maisuwéna Kórinti-naopa'a ména maanáái agaimái Rómu-naopa'o méron-kwaasi agaimái moóra-ininkon-awi'a Fíimba amúwana mátímakaiye. Rómu-naopa'a kámáni-waasiti aifa'-náopa'a Ítáari-marafa'a wéron-daopa'an-iyé. Póro Rómu-naopa'a wínená póna Ísuni aampa'ó kun-kwáásímbá kísau máinena póna miwí túwa'nai e'a to'mayaa uwátinkanae séna maarán-áái agaimái Fíimba amúwana mátímakaiye. Yúndaawaasiye fí'onkaa-waasiye seyaafá'nánká sáwí'ó úmaesamo

nú-fasi'aenko ta'ótokowana Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo owí aantentafena arupíse úmai méraawe Maníkó siyáiyé. Sáwí'ó úmaesamo nú-fasi'aenko ta'ótokaimpinkemba Maníkóní ámútankoma faútínkáísasa Ísuwe'a kááísamai aúí'a úmai méraawe. Maníkóní amáánkoni kísau-aaiwara'a agaimái amúwana mátímakaiye.

¹ Kemá Póro Ísu Káráisitini kísau-waasigo é'a maanáái agai-timúmpo ísáaro. Maníkó kembá aantá-waasi sí'marena séna kesí ásé-ai kosimátíma'mae núwo séna si'mákaiye.

² Naaófá'á Maníkó wenáái simátímakowisafena minásé-áái símai fasi'ámakain-ai súwasa aúfái-wandaafimba agaimakáawe. ³ Minásé-áái Maníkón-ááninko kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitintafesa símai agaimakáawe.

Wemá waásimo kunúkáiмба óraakon-awi'a Téfitin-aísaafitantambo uráiwain-ye. ⁴ Wení ámútanko Maníkómpákémbá póna Maníkó wembá pukáimpinkemba íyáfasinankaraintafeta minóráá-fásí'áémbá awánéta séta Maníkón-ááninkon-ye sune. ⁵ Fí'o-fi'om-barafaken-kwaasi wenááisafesa timankúnkúmba ésa taawiyafiyantafena Maníkó Káráisitimba imáyáa amúwana kentáféna séna kesáái kosimátíma'mae núwo séna kawe-kísáú símakaiye. ⁶ Ísu Káráisitini waási-i'a íyantafena Maníkó táántena kembiwí Rómu-naopa'o méraawiwara'a táántaraiye. ⁷ Minááisáfé'a imáyáa é'a maanáúfái agaimaráúmpo ísáaro. Kembiwí Rómu-naopa'o méraawi Maníkó wenarumbá tiména wení waási-i'a íyantafena táántaraiwai ísáaro. Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye úwoi túwa'nai esarai farumó uwátinkaayantafe'a inái sune.

Rómu-naopa'a kónaemo siyáin-ai.

⁸ Kembiwí Ísu Káráisitimpa'a timankúnkúmba on-ááigó seyaafá'-áémpá'-wáásí'fá'á wété isasá ísááwa'a Ísu Káráisitini kúsausefe'a imáyáa é'a Maníkómpá'á súwi sune. ⁹ Maníkóni kísau fasi'ámai maé'a ááninkoni ásé-ai simátíme'a kembiwísáfé'a inái símae'o iyúnda Maníkó wéisaiye. ¹⁰ Kempá'ó ímbo kúndasafe'a sé'a Maníkómpá'á áísai úmae iyé'a arááímo táínamo e aambá wisínkéna'a Rómu-naopakén-kwaasise'a koméraano sune. ¹¹ Maníkóni ámútanko súwa'nai isa'á kotúwa'nai ona'á wenááisafe'a fasi'ámai imáyáa íyantafe'a kempá'á kónae sé'a úne. ¹² Miyámó ína'o é'a kembiwí túwa'nai ona'á

kembá súwa'nai ónááwe. Ísu Káráisitintafe'la imáyáa é'la túwa'nai ona'á kembá miyá ónááwe. ¹³ Kesí waásisono. Kempá'ó ímbo kúndasafe'la sáwí-imayaa ofáinifo maanáái isáaro. Sáwífa-kanaa kónae sé'lo únda moórátantaako ta'ótóráisa'la méraumne. Fí'onkaa-waasifimbo Maníkóní aambó aráátimewanasamo arááiwaéntemba kembiwí fí'onkaa-waasi owa'á miyá ónae sé'la úne. ¹⁴ Maníkó súwa'nai uráintafe'la sáwífa'-waasi óraa'-naopa'e kári'-naopa'e seyaafá'-ááímó ísaraawiye ímbo ísaraawiye túwa'nai onó. ¹⁵ Miyámó únda Rómu-naopa'lo méraan-kwaasi ásé-aaí kosimátimenae sé'la úne.

Ásé-aaigoni fasi'aén-áái.

¹⁶ Ásé-aaisafe'lo ímbo sigaesáf'lo únda maarán-ááín-iye. Ásé-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó wení fasi'aéntámbá miwítí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba wéfautinkaiye. Aifa'á Yúndaa-waasi ísaraawaša ánaaemba fí'onkaa-waasi wéisaawe. ¹⁷ Ísu Káráisitinaaisafetaamo érai'emo séta simankúnkúmbo úndasafenasa mindásafena aantemba Maníkó séna arupíse úmai méraawe sisatá wenaúranka'la arupíse úmaisá méraumne. Ásé-aaifinkemba miyán-ááísá ísaraumne. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Maníkón-aaisafesa érai'emo sésamo timankúnkúmbo owisáféna Maníkó séna arupíse úmai méraawe simbá pósa aúí'la úmai méranaawe agaimaréna siyáíye.

Maníkómbá tínaaembo uwámakaan-aaí.

18 Maníkó maanáái aráásímakaiye. Marapákén-kwáási sáwí-imayaa ésa sáwí'a ésa miyámó ombá Maníkóní érai'-aaigoni aambá fáí'makaamba póna Maníkó áyámba éna wiyómpakemba sáwí-meyamba timíníye. 19 Maníkóní áwáuma ímba aúpá'á wéraiifo afora'á aráátímakaimba marapákén-kwáási awánésa ímba imáyáa uráamba póna sáwí-meyamba timíníye. 20 Maníkó maramó úmaron-kanaarakemba kifé'wara'a Maníkóní áwáuma awánésa wení fasi'aémbó waé'wae'o i-fási'áémbá kawé'-úmai awánésa Maníkón-ane'á túrantamba ímba wéawanaafo wení áwáuma é'a wéisaawe. Maníkó úmakaintantaa'a awánésa pósa wemó mérain-ai kanaa'á wéisaawe. Mindásafesa sáwí'o ombá miwítí áwáugo isasá sáwí'a wéowe. 21 Maníkó mérain-ai ísaraambanifo ifátuwesa wenáwí'o mósá marésamo érai'a méraiyemo seráámbá ímba mósá marésa súwi ímba sésa ifátuwesa kaentaén-ímáyáá ésa kumeu'ó in-áémpá'-ímáyáá ésa 22 karo'á sésa kawé'-ímáyááwára'-wáásísá úne sembánifo sáwí-imayaawara'-waasi ésa 23 Maníkó maé'mae'o iwáín-ímáyáá ímba mósá marésa waási áúwawaakaamba numamá wai-waamba iyaankafayaambá úmakesa mintántáákóntáfésa imáyáa mósá wémaraawe.

24 Waási miyá-sáwí'ó ontáféna Maníkó ánaaemba uwátimena séna sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o iyamba úwoi miyán-oro siyáísasa miwí keyáárika'a miwí túma sáwí'a wéowe. 25 Maníkón-ai érai'-ai taraisésa karo'-áái arááiwaesa Maníkó seyaafá-tántáá'ó úmakaiwaintafesa ímba imáyáa mósá

marésa wení kísau ímbo máémba wemó uráin-tantaakontafesa imáyáa mósá marésa mintántáákóní kísau wémaewe. Maníkón-áwí'-aantembo mósá márááraamba érai'a mindá ímba mósá wémaraawe.

²⁶ Waási miyá-sáwí'ó ontáféna Maníkó ánaaeni'a uwátimena séna sáwí-imayaasafe'lo tirááísafe'lo iyamba úwoi miyán-oro siyáísasa aaré tuwaaí'waimbá tiyuwésa keiyái kesuwaaininé sisaná kesuwaai'é sésa sáwí'a úmae nówasa ²⁷ waaí miyáumai tuwaainintómbá tiyuwésa keiyái kesuwaainí kesuwaaininé símaesa wénesa miyá-sáwí'á úmae wénontafena Maníkó miwí túra'a sáwí-meyamba arupíse úmai wétimiye.

²⁸ Maníkó wenáái érai'-aai taráísóntafenawe séna ánaaemba uwátímísana miwítí sáwí-imayaago táái téna isasá kentí imáyáafinkení'lo ombá uwófí'a wéowe. ²⁹ Fí'o-fi'o-sawi-imayaago miwífimbá óraa'a isasá sáwí'lo ombá ímba saagésa túraniyamba ésa sáwí'a uwátinkesa kawe-kísáúmó máéntafesa tirunkó símai sáwí'a uwátinkesa tínkamowasa púwówasa aaisambá sésa karo'á simátiyuwesa símai sáwí'a uwátinkesa tíyo-aai símae nésa ³⁰ túwí'a kumínkwae sésa karo'-áái sésa Maníkómbá tíyámba uwánkesa sáwí-aai simátinkesa karo'á sé'a óraa'-waasisa úne sésa túma maimaé iyésa aú-sawi-kísau maénae sésa miyá ésa tinófoi-taai taraisésa ³¹ tirumpimbá kawe'-áái ímba wéraisasa símaimo fasi'ámakaini'a ímba ésa miwítí waási-imayaa ímba ésa tirumbá ímba uwátinkesa miyámó ombá ³² Maníkó amáámba símarena séna miyá-sáwí'ó owí puwónááwe siyáimba isésa ímba ifátúwáámba

miyá úmae iyésa ímba saagésa miyámó owísáfésa aamoín-owe.

2

Maníkó aaifimbó wémaitinkain-aaí.

¹ Tuwímbai tuwánésa sésa sáwí'lo owí sáwí-meyamba maénááwe sewí simátíménda ísáaro. Miyámó sembá kembiwíwará'á miyá-sáwí'ó ombá póna aaifimbá maitinkáína'a sáwí-meyamba maénááwe. ² Miyá-sáwí'ó owí Maníkó aaifimbá maitinkéna sáwí-meyamba tímimba wemó arupíse úmaimo miyámó in-ááísá ísaraumne. ³ Tuwímbai tuwáné'a sé'a sáwí'lo owí sáwí-meyamba maénááwe sembá miyá-sáwí'á ombá pó'a Maníkó aaifimbá ímba maisinkéna sáwí-meyamba simíníye ímba seró. ⁴ Sáwí'a owaná Maníkó arumbá uwátinkena ímba ááéma sáwí-meyamba tímimba timu'maréna méraiye. Mindásafe'a sáwísamban-iyé ímba seró. Sáwí'lo ombá tuwé'a Maníkómpá'á tíyantafena arumbá uwátinkena timu'maréna méraiye. ⁵ Énifo kemá tirunté'a maré'a sáwí'lo ombá ímba tuwé'a Maníkómpá'á ímba wétewe. Miyá-sáwí'ó úmae íyóntafena Maníkómó aaisambó sénamo arupíse-sawi-meyambo timínda-kanaa tínana Maníkó áfááraumai sáwí-meyamba timínana óraa'a íníye. ⁶ Minkánáá tínana seyaafá'nánká miwítí kísausafena kawé'-méyáné sáwí-meyane anondáá timíníye. ⁷ Kawé'á úmae iyésa sésa Maníkó kentáá súwí'a mósá maréna sánkasinkenasa maé'mae'lo onda-íta uwásinkainiye sewí Maníkó aúí'a úmai maé'mae'lo íyani'a uwátinkainiye. ⁸ Kesáfé-ímáyáá aantemba ésa kawé'-áái

tínaaeni'a uwámesa sáwí-aai aráái'wáéwi Maníkó áfááraumai aaisambá tiyéna sáwí-meyamba timíníye. ⁹ Sáwí'o owí Maníkó tí'a índá-i'a uwátinkena umbai-tántáá'á tiména Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye miyá éna ¹⁰ kawe'ó owí Maníkó sánkatinkena túwí'a mósá maréna aáno uwátinkena Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye miyá éna ¹¹ ímba tuwínkaa'-úmai-meyamba timínífo arupíse úmai-meyamba timíníye.

¹² Fí'onkaa-waasi Maníkó naaófá'ó Mósesembo simámakain-amaamba ímba isésa sáwí'o ontáféna méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a ónááwe. Yúndaa-waasi Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo isésamo taráísontafena Maníkó minámáánkóní áwáuwará'a aafimbá maitinkáíníye. ¹³ Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo isésamo ímbo arááiwaiyanamo éna Maníkó arupíse úmai méraawe ímba síníye. ¹⁴ Maníkó fí'onkaa-waasi

wení ámáámba ímba simátimakowasa miwítí imáyáafinkembo minámáámbó arááiwaesamo ombá minámáámbó ísaraan-kwaasiyaamba wéowe. ¹⁵ Miyámó ombá Maníkóní ámáámba miwítí imáyáafimba wéraisasaraamba méraawana tirumpimbá aai wéna kawe'ó ontáféna minááígó séna kawe'án-owe séna sáwí'o ontáféna sáwí'an-owe wésiye. ¹⁶ Moórá-kanaamo títanamo éna Maníkó Ísu Káráisitintafena sínana wemá waásiti imáyáa aúpá'-ímáyáá tuwímbarena aafimbá maitinkáíníye. Ásé-aaimo simátimunda minááíwárá'á simátimune.

Yúndaa-waasi Maníkóní ámáámba tokáundasa póna súwa'nai iyemo siyáan-aai.

17 Yúndaa-waasisa únemo sewí ísáaro. Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba ísaraundasa póta kawel-úmisaamo méraundasa Maníkóní waasisa úne sé'a kentúma mósá wémaraawe. 18 Minámáambá ísaraantafe'a Maníkómbó arááimo tainí'o on-áái isé'a kawel'ó on-tántáá'é sáwí'o on-tántáá'é kanaa'á tuwimbare'a 19 óraaka sé'a kawel-ámbó ímbo awánaraan-kwaasi kanaa'á aráátimeta kumeu'-áémpá'ó méraan-kwaasi kanaa'á sama kátinketa 20 táá'o ímbo isáán-kwaasi aráátimeta iyámpóíyaambo on-kwáási aráátimune wésewe. Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba ísaraantafe'a imáyáa é'a sé'a seyaafá'-áái iséta érai'-aaisa súne-imayaa é'a pó'a miyán-áái wésewe.

21 Tuwimbaimo aráátimemba kembiwíwará'á mináái arááiwaéro. Umémbá ímba orómó sembá kembiwíwará'á ímba miyán-oro. 22 Aare-úméné waai-úméné ímba orómó sembá kembiwíwará'á ímba miyán-oro. Karo'-máníkó sáwí-tantaa'a iyémó sembá kembiwíwará'á sáwí'a é'a minkaró'-máníkóní naaúmpa'o sáwí'o ombá mindá ifá'á túwáaro. 23 Maníkó Mósesembo simámakain-amaanta ísaraumne sé'a kentúma mósá maráámbanifo minámáambá taraisé'a sáwí'o ombá waási tuwánésa sésa Maníkón-áwí'a sáwí'a uwánkááwe wésewe. 24 Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna

Yúndaa-waasi sáwí'o ontáfésa
fí'onkaa-waasi tuwánésa Maníkómbá
símai sáwí'a wéuwankaawe
agaimaréna siyáíye.

25 Yúndaa-waasi ontáfé'a túma kárámai araenáémba wée'a sé'a Maníkóní waásisa únemo sewí Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááiwaémba Yúndaa-waasi ombá mindá kawé'á uwátinkáifo minámáámbá ímba arááiwaémba Yúndaa-waasi é'a túma kárámai araenáémba uráamba mindá ímba kawé'á uwátinkáísa'a úwoi-waasiyaamban-owe. ²⁶ Fí'onkaa-waasi ímba túma kárámai araenáémbo

owí Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááiwaéwanamo ímba Maníkó séna Yúndaa-waasiyaamba é'a túmo kárámaimo araenáémbo owíyáámbá é'a kesí waásiyaamban-owe wésiye.

²⁷ Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba agaimarówa'a Yúndaa-waasi isé'a túma kárámai araenáémba uráambanifo minámáámbá taráiyaamba pósa fí'onkaa-waasi ímba túmo kárámaimo araenáémbo owí minámáámbá arááiwaéwimo ésa aafimbá maitinkánááwe. ²⁸⁻²⁹ Túmo kárámaimo araenáémbo owí mindásafena aantemba ímba Yúndaa-waasi Maníkóní waási-úramban-oyo Maníkóní ámútanko miwítí sáwí-imayaa maitiyukaiwai Yúndaa-waasi Maníkóní waási-úramban-owe. Agaimakáin-amaanko ímba miyá uwátinkáifo Maníkóní ámútanko miyá wéuwatinkaiye. Miyámó on-kwáásísáfésa fí'on-kwaasi ímba aamoí wéuwatinkaafó Maníkó aantemba aamoí wéuwatinkaiye.

3

¹ Ímba fí'onkaafimban-ifo Yúndaa-waasifimba nóran-kawe-tantaara paápé uráiyó. Túmo kárámaimo araenáémbo uráamba mindá nóran-kawe-tantaara paápé uráiyó sembó ² sísaí íya'lo é'a anondáá sé'a kawé-tántáá'á paápé éna aifa'á

Yúndaa-waasi Maníkón-aaimo ta'ótoraiyantafena simátímakaiye sénaumne. ³ Simátímakaimbanifo tuwímbai Maníkóntáfésa ímba imáyáa ésa wenáái ímba wétaawiyafowe. Miyán-ofo Maníkó ímba miyá éna wemó siyáintemba éna símai fasi'ámakaintemba wéiye. ⁴ Waási karo'-áái wésefo Maníkó érai'-aai aantemba wésiye. Maníkóntáféna símai aúfáifimba agaimaréna séna

enááiigo érai'-aai aantemba isasá waási ísaraawe.

Ímba kanaa'á aafimbá maenkánaáfo enááiigo seyaafá'-waásí táái wéiyaakaiye

agaimaréna siyáiyé.

⁵ Kesáámó sáwítaamo úndafinkemba Maníkóní kawé-kísáú afora'á wérqintafeta sáwíta únanasa Maníkó sáwí-meyamba símimba sáwí'a iyésá ímba senó. Miyán-áái waásiti imáyáafinkemban-ifo ímba miyásá senó. ⁶ Maníkómó ímbo arupíse úmaimo mérainkaka aánaemba seyaafá'nánká'ó méraawini áwáusafena ímba tísai isinó.

⁷ Moóra'-aai ísáaro. Kesáámó karo'-ááímó súndafinkemba Maníkóní érai'-aai afora'á paápé isaná wenáwí'a mósá óraa'ó intáfeta kesáámó sáwí'ó úndasafenasa Maníkó aafimbá maisínkáimba sáwí'a iyésá ímba senó. ⁸ Miyán-káro'-ááímó sembá mimpínkémbá sésa kesáámó sáwí'ó úndasa mimpínkémbá kawé-tántáá'á paápé ínana Maníkón-áwí'a iyíníye ímba miyán-áái seró. Tuwímbai kesúwí'a sáwí'a uwásinkaiyantafesa kentáfésa karo'á sésa miyán-áái siyé wésefo Maníkó miwí aafimbá maitinkéna arupíse úmai sáwí-meyamba timíníye.

*Seyaafá'-wáásí ímba arupíse úmaimo méraan-
aai.*

⁹ Kemá Póro mináái imáyáa é'a sune. Maníkón-aúranka'a ímba maarán-iyé. Yúndaa-waasiya kawé'-wáásísá únasasa fí'onkaa-waasi sáwí-waasi owémá ímba miyán-ifo é'a siyáumne. Sáwí-imayaago seyaafá'nánká ta'ótokaiye sune. ¹⁰ Mindásafena Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánká ímba arupíse úmai méraawe. ¹¹ Énifo seyaafá'nánká'ó arupísemo í-tántáá'á ímba kawé'-úmai

awánésa Maníkóe'a méranae ímba wésewe.

¹² Seyaafá'nánká Maníkómbá tínaeмба uwámesa sáwí-amba arááiwaesa kosaambaí ésa

ímba kawé'á wéowe. ¹³ Waási puwésamo kawáá'ó ontembá miwí tááigo miyá isasá karo'á simátiyuwaawana miwí tááigo waaifainkómó waásimo ukútintemba isasá ¹⁴ óraa'a símai sáwí'a uwátinkesa ¹⁵ ááéma tínkamowasa púwówi mésa ¹⁶ nópa'ó tí'ó úni'a úmai

umbai-tántáá'á timésa ¹⁷ ímba faru uwátinkesa

¹⁸ Maníkón-áároi ímba inkaisésa ifátuwesa méraawe

agaimaréna siyáíye.

¹⁹ Maníkó seyaafá'-márafákén-kwáásísáféna amáamba séna mináái arááiwáéro siyáimbanifo taraiséta seyaafá'nánká Maníkón-aúranka'a sáwí'a éta súnnda arupíse úmais méraumnesa ímba érai'a sune. ²⁰ Maníkómó siyáin-amaamba wéraisata seyaafá'nánká ímba érai'e séta

seyaafá'-amáámbá arááíwaundasa póna Maníkó kentáásáféna séna arupíse úmai méraawe síniye súndasa karo'-ááísá sune.

Áamáamba iséta sáwí'a uráumnesa sune.

Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó arupísemo uwátínkáín-aai.

²¹ Maníkó aú-amba aráásimenasa Maníkón-aúranka'o waásimo arupísemo uwátínkáín-amba aráásimenasa wemó siyáin-amaamba ímba imáyáa éna minámbá aráásímakaiye. Minááísáféna naaófá'á Mósese Maníkón-aai simátímakowiye minámbá paápé índa-aai simátimesa agaimakáawe.

²² Waási Ísu Káráísitafesa sésa érai'a kentáási sáwí-imayaafinkemba awásíyukaiye sewaná miwísáféna Maníkó séna arupíse úmai méraawe wésiye. Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó arupíse uwátínkáimba mimbórá-ámbá wéraiye.

²³ Seyaafá'nánká sáwí'a ésa Maníkómbó arááímo táinda-i'o úmimo ménaesamo ombá káfé'a ímba miyáumai méraawana póna

²⁴ Maníkó úwoi túwa'nai ena arumbá uwátínkáísana Ísu Káráísiti miwítí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkembo awátinkena Maníkón-aúranka'a arupíse uwátinkaindasafena pukáiye.

²⁵ Maníkó séna sáwí'o om-béyámbá maitiyuwáíndasafena Ísu Káráísiti puwínana wení naaemá kumíniye siyáimba minááísáféna séta érai'a miyán-iye súndasafenasa kentáási sáwí-meyamba wémaisiyuwaiye. Ááémo sáwí'o uráamba Maníkó ímba ááéma sáwí-meyamba tiména wemá arupíse ímbá awánáiyantafena

séna ánaaemba Ísu Káráísiti puwéna miwítí sáwí-meyamba maitiyuwáíniye siyáíye. ²⁶ Káfé'a Maníkó arupísemo imbá awánáíyantafena waásimo sáwí'o ontáféna imáyáa éna maará wéíye. Ísu Káráísiti miwítí sáwí-meyamba maitiyúwáín-aaisafesa timankúnkúmbó owí Maníkó wenaúranka'a arupíse wéuwatinkaiye.

²⁷ Miyáumai kesúsa maimaétaamo iyóndasa kentááfímbá ímba wéraiye. Ímba kentáási kawe-kísáúsáfénan-ifo Ísu Káráísitin-aaisafeta simankúnkúnta úndasafena mindásafena aantemba Maníkó wenaúranka'a arupíse wéuwasinkaiye. Miyáumai kesúsa maimaétaamo iyóndasa kentááfímbá ímba wéraiye. ²⁸ Simátimunda érai'-aain-íye. Maníkóní áamáanta ímba arááiwaundasafenasaan-ifo wenááisafeta simankúnkúnta úndasafenasa Maníkó wenaúranka'a arupísesa wéuwasinkaiye. ²⁹ Ímba Yúndaa-waasi aantembanifo fí'onkaa-waasiwara'o túwa'nai índasafena Maníkó méraiye. ³⁰ Mimbóráwígó Maníkó ména Yúndaa-waasisa wenaúranka'a arupíse uwásinkenasa fí'onkaa-waasiwara'a miyá wéuwatinkaiye. ³¹ Wenááisafeta simankúnkúmbó úndasafenasa Maníkó arupíse uwásínkáísata miyáumai Maníkóní áamáamba ímba tuwéta minámáánkóní áwáuma awánéta wéaraiwaumne.

4

Émbaramu Maníkón-aaisafena amankúnkúmba úntafena arupíse úmai méraanemo Maníkó siyáín-aai.

1 Émbaramu Yúndaa-waasisa síwá'náma wenááimo simátíménda ísáaro. ²⁻³ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'emo sénamo amankúnkúmbo uráintafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáiyé

agaimaréna siyáiyé. Émbaramuni kawekísáúsáfénamo Maníkómó sénamo arupíse úmai méraane siyáinkakaa Émbaramumo wení kísausafenamo áúma maimaéna iyúmba wéraisino. Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'e siyóntafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáimba mindásafena Maníkón-aúranka'a Émbaramu áúma maimaéna iyúmba ímba wérombaniye.

4 Moórá-aai ísáaro. Moóráwiconi kísau wémaewana méyámbó tímimba ímba úwoi wétimifo miwítí kísau awánéna méyámbá wétimiye. ⁵ Maarán-áái érai'-aain-iye. Kawekísáúmó maúndasafena arupíse úmai méraawe-aai Maníkó ímba wésifo Maníkón-aaisafeta simankúnkúmbo úndasafenasa Maníkó séna arupíse úmai méraawe wésiye. Sáwí'o uráundasaamo arupísemo uwásínkáinta Maníkón-iye. ⁶ Kawekísáúmó máéntafena Maníkó ímba imáyáa wéifo Maníkón-aaisafesamo érai'emo sentáfena imáyáa éna arupísemo uwátínkáíwain-iye Maníkó sisaná miwí tirunkó kawé'á wéiyé. Minááísáféna naaófá'á Téfíti aúfáífimba agaimaréna séna

⁷ Maníkó sáwí'o owítí sáwí-imayaa maitiyuwéna ímba imáyáa úmae íyísana tirunkó kawé'á

wéiye. ⁸ Sáwí'lo owí Maníkó ímba imáyáa
 úmae íyísana tirunkó kawé'á wéiye
 agaimaréna siyáíye.

⁹ Mináái túmo kárámaimo araenáémbo
 uráawi Yúndaa-waasisafena aantemba ímba
 siyáífo ímbo túmo kárámaimo araenáémbo
 uráawisafenawara'a Téfiti séna miwítí sáwí-
 imayaawara'a maitiyúwáísana tirunkó kawé'á
 wéiye-aai siyáíye. Fí'omba mináái

sé'a Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna
 Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'emo sénamo
 amankúnkúmbo uráintafena Maníkó séna
 arupíse úmai méraane siyáíye

agaimaréna siyáíye. ¹⁰ Émbaramu áuma ímba
 kárámai araenáémbo urónka'a Maníkó wentáféna
 séna arupíse úmai méraane séna ¹¹ Maníkón-
 aaisafena érai'e séna amankúnkúmbo úntafena
 arupíse úmai méraandawi ómpo enáúma kárámai
 araenáémbo uwó súwana miyá uráíye. Miyáumai
 túmo ímbo kárámaimo araenáémbo uráawiwara'a
 Maníkón-aaisafesa érai'e sésa timankúnkúmbo
 ontáféna Maníkó séna arupíse úmai méraawe
 wésiye. Miwí Émbaramumo miyámó uráintemba
 Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo ésa pósa
 Émbaramuntafesa kentáá síwá'náraamban-
 iye wésewe. ¹² Súmo kárámaimo araenáémbo
 úndawisa wemá kentáá síwá'nána iyésá
 sune. Ímbo súmo kárámaimo araenáémbo
 úndasafeta aantembanifo Émbaramumo miyámó
 uráintemba Maníkón-aaisafeta simankúnkúmbo
 úndasafetaawe Émbaramuntafeta kentáá
 síwá'nána iyésá sune. Émbaramu áumo ímbo

kárámaimo araenáémbo urónka'a Maníkón-aaisafena amankúnkúmba éna ména póna Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasiye Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba owí tíwá'nán-iyé.

Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba owí Maníkó símai fasi'ámakaimbo timínda-ai.

¹³ Naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena símai fasi'ámakon-ai séna ewé enaísaafitantambo iyawiye seyaafá'-máramá kenti maramá wéraiye siyáiyé. Ímba Émbaramu Maníkóní áamáamba arááíwakontafenan-ifo amankúnkúmba úntafena aantemba Maníkó séna arupise úmai méraane súmbanifo Maníkó Émbaramuntafena símai fasi'ámakon-ai siyáiyé. ¹⁴ Maníkó símai fasi'ámakon-ai Mósesembo simámakain-amaambo arááíwáéwisafena ímba siyáifo Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba owísáféna siyáiyé. Miyámó ímbo uráinkakaa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba owí úwoisafesa owisinó. Maníkó símai fasi'ámakaimba úwoisafena sisinó. ¹⁵ Ámáán-ai wéraisasa taráiyaantafena moórá-amba Maníkómó aaisambó sénamo sáwí-meyambo timínda-amba paápé uráiyé. Ámáán-aimo ímbo wérainkakaa ímba taráísísina áamáán-ai wéraiye.

¹⁶ Émbaramu Maníkón-aaisafena amankúnkúmba úntafena símai fasi'ámakon-ai siyáiyé. Miyáumai Émbaramun-aísaafitantambo iyawi Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba iyawi Maníkó úwoi túwa'nai ena símai fasi'átínkáimba timíníye. Ímba Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo ísaraawi aantembanifo Émbaramumo

amankúnkúmbó uráintemba timankúnkúmbó owí wemá úwoi túwa'nai iye. Maníkón-aaisafeta simankúnkúmba úndawisa Émbaramu kentáá síwá'náraamban-iyé.¹⁷ Maníkón-aúranka'a Émbaramu mérowana maarán-áái símai agaimaréna séna

fí'o-fi'on-kwaasi tíwá'náma
óne Maníkó siyáiyé

agaimaréna siyáiyé. Maníkó púwómpinkembo íyáfasintinkaiwai éna wemó aaimó sisanamó ímbo wérain-tantaakomo paápé iwáín-ááisafena Émbaramu amankúnkúmba uráiyé.¹⁸ Waási ímbo paápé íyan-tantaatafena Maníkó Émbaramuntafena súwana Émbaramu érai'a miyá ínena siyé siyáimba póna fí'o-fi'on-kwaasi tíwá'nán-iyé. Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna

enaísaafitantambo íyawí

sáwífa'-waasi paápé ónááwe

agaimaréna siyáinka'a pósa paápé uráawe.¹⁹ Ááéma Émbaramu waurámbá kéna sáwífa'-aatai 100 aatai maisuwéna mérowana awaainínkó Séraa age-ínímbá mérowana póna ímba imáyáa éna Maníkóntáféna fasi'ámai imáyáa éna²⁰ Maníkó símáimo fasi'ámakon-aaisafena érai'e séna ímba kae'-ímáyáa éna fasi'ámai ména Maníkón-áwí'a mósá maréna²¹ séna Maníkómó símáimo fasi'ámakainten-úmai kanaa'á iyámpói simíníye séna²² miyáumai Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmba úntafena séna arupíse úmai méraane siyáiyé.

23 Arupíse úmai méraane siyáimba ímba Émbaramuntafena aantemba siyáifo
 24 kentáásáfénawara'a miyán-áái siyáiyé. Fasi'aénkó Ísumba pukáimpinkemba Maníkó íyáfasinankaraiwain-aaisafeta érai'e séta simankúnkúmbó úndasafenasa séna arupíse úmai méraawe wésiye. 25 Kesáámó sáwí'lo uráundasafenasa kentáásí sáwí-meyambo maisiyuwáíndasafenasa Maníkó Ísu Káráísitimba ai'marówana kuména kumpuwúwana Maníkó wenaúranka'a arupíse uwásinkaindasafenasa pukáimpinkemba íyáfasinankaraiye.

5

Maníkó arupísesaamo uwásínkáín-aaí.

1 Ísu Káráísitin-aaisafeta simankúnkúmbó úndasafenasa Maníkó wenaúranka'a arupísesa uwásínkarenasa Fasi'aénkó Ísu Káráísitini kísau-ímayaa éna faru uwásínkáísata mimbóráí'a úmaisá méraumne. 2 Ísu Káráísitin-aaisafeta simankúnkúmbó úndasafenasa Maníkó úwoi wésuwa'nai-ipata mósinkaraisata méta Maníkóe'a sámo kain-áémpátá méraandasafeta amu'maréta méraunanasa sirunkósá aamoí wéiyé. 3 Umbai-tántáá'ó kempátáámó wéraitimba sirunkósá aamoí isatá minúbái-tántáá'ó wéraitafeta fasi'ámai méta ímba suwesarái ínta 4 mindásafena Maníkó séna kawé'-úmai méraawe sisatá mindásafeta weséta méraandasafeta amu'maréta méraunana sirunkósá aamoí wéiyé. 5 Weséta méraandasafeta amu'marétaamo méraundasa kentáásáféna ímba awinkáínda

póna ímba sigaesá íníye. Maníkó wení Ufaen-ámútánkómbá ai'marówana keséta kumbéna Maníkómó kentáásáfénamo óraa'-imayaamo ímbá aráásímímba póta wesé'lo méraandasafeta amu'maréta méraunanasa póna ímba sigaesá wéiye.

⁶ Kesáá ímba fasi'ámai méraawananasa Maníkómó siyáin-kanaamo tiyáimba kesáámó sáwí'lo úmaisaaamo méraundafinkembo kusúwa'nai índasafenasa Ísu Káráisiti kumpukáiyé.

⁷ Arupíse-waasigombo áwa'nai ondasáfé'a puwónaemo senkakaa umbaí taisinó. Kawe'-wáásígómbó áwa'nai ondasáfé'a wen-ánóndáá puwónae sésa puwówaisi ína puwówaisino ímba isáúmne. ⁸ Énifo kesáámó sáwítaamo úmaisaaamo méraundasa súwa'nai índasafenasa Ísu Káráisiti kumpukáiyé. Ísu Káráisiti pukáimpinkemba Maníkó arumbó símínta mindása wéaraasimiye.

⁹ Ísu Káráisiti kentáá-ímáyáá énamo pukáintafena Maníkón-aúranka'a arupíse uwásínkarainta pónasa Káráisiti érai'a kentáásí sáwímeyamba maisíyukaintafenasa Maníkó ímba aaisambá síniye. ¹⁰ Kesáá Maníkómbó síyámba uwánkaraundasa wenááninko kentáá-ímáyáá éna pukáimba póta Maníkóe'a mimbórá-ímáyáárátá méraundasa miyáumai Ísu Káráisiti úwoi ména póna érai'a kawe'-ámpá'ó kúndasafenasa wégarawiyiye. ¹¹ Ímba mináái aantembanifo maarán-ááiwárá'án-iye. Fasi'aénkó Ísu Káráisiti Maníkónté mimbórái'a uwásínkáisanasa póna Maníkóntáféna kesirunkósá aamoí wéiye.

Ándámunte Ísunte-taai.

¹² Maarán-áái ísáaro. Aifaráán-kwáásígó Maníkón-aaí taráiyaimba póna sáwí'o on-ámbá paápé uráíye. Sáwí'a uráimba póna púwón-amba paápé uráíye. Seyaafá'nánká sáwí'a ombá pósa púwón-ampa'a wégowe. ¹³ Maníkómó Móseseambo áamáambo ímbo simámakonka'a waási sáwí'a uráamba isaná Maníkó misáwí'ó uráan-aaí ímba agaimakáíye. ¹⁴ Aifa'á Ándámu mérowasa matinka-matinka úmaesa tunka'á Móseseemo iyámaunka'-waasisomba pukáawe. Ándámu Maníkón-aaí taráiyowasa wempákén-kwáási tuwímbai ímba miyá umbá sáwí'a ésa pósa pukáawe.

Ándámu ánaaembo paápé índawimo índantení'a éna Káráísitimo tuwímbai-tantaa'o índantení'a ímba uráífo ¹⁵ sáwí'a uráimbanífo Maníkó úwoisa wésuwa'nai-íye. Ándámu Maníkón-aaí taráiyaimba pósa seyaafá'nánká pu'maésamo iyómba érai'-aain-ífo Maníkó seyaafá'nánká úwoi túwa'nai índasafena moóráwigomba Ísu Káráísitimba ai'marówana kuména kawé'á uwátínkáfa'a iyímba minánkó iyáákaraiye. ¹⁶ Ándámu aifaráán-kwáásígó sáwí'o uráinkakemba seyaafá'nánkátá sáwí'a úmaeta iyúnanasa Maníkó ímba miyámó ímbá kawetá uwásínkáíye. Aifa-kánáá aifaráán-kwáásígó Maníkón-aaí taráiyowana Maníkó séna sáwí'a ónda po puwínone séna ánaaemba sáwífa'-waasi sáwí'a uwaná séna úwoi túwa'nai e'a kesúranka'a arupíse uwátínkanaumne siyáíye. ¹⁷ Ándámu aifaráán-kwáásígó sáwí'o

uráinkakemba seyaafá'nánká puwí-ámpá'á arááiwáéwana minánkó ta'ótokaifo moóráwigo Ísu Káráisiti maarán-óráá-káwé-kísáú maiyáiyé. Maníkóntáfésa súwa'nai uwómó sewí úwoi kawe'-úmai túwa'nai ena wenaúranka'a arupise uwátínkáísana Káráisiti túwa'nai isasá fasi'ámai mésa sáwí-kisaugomba wéiyaakaawe.

¹⁸ Énifo minááígóní áwáuma maarán-ááín-iyé. Aifaráán-kwáásígó sáwí'o urónkakemba Maníkó seyaafá'nánkátáféna séna sáwí'a ésa puwónááwe siyáimba póna moóráwigo Ísu Káráisiti kawe'á urónkakemba sáwí'o uráampinkemba faútinkena aúí'o úmáimo maé'mae'o íyani'a wéuwatinkaiye. ¹⁹ Aifaráán-kwáásígó Maníkón-aaí taráiyonkakemba seyaafá'nánká sáwí'a uráambanifo moóráwigo Ísu Káráisiti Maníkó siyáintemba urónkakemba Maníkó wenaúranka'a sáwífa'nanka arupise wéuwatinkaiye.

²⁰ Sáwí'o umbá Maníkó wení áamáamba Mósesemba simámakomba mindásafena miwítí sáwí-imayaago óraa'a uráiyé. Miyá umbánifo Maníkó arumbá uwátínkámaena iyúwana óraa'a uráiyé. ²¹ Ááéma sáwí'o urón-imayaago ta'ótokowasa pósa puwí-ámbá arááiwakaawe. Miyá uráambanifo káfé'a Maníkómó arumbó uwásínkáíwaisa ta'ótóráisata wenaúranka'a arupise úmaisáamo méraundasa kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráisiti aúítaamo úmaisá maé'mae'o onda-íta wéuwasinkaiye.

6

Ísuwe'a kááísamaisaamo méraunda-aii.

¹ Simátíménda ísáaro. Maarán-áái ímba seró. Maníkó úwoi súwa'nai úmae iyínana óraa'a índasafeta sáwí'a úmae iyéta méranae ímba seró. ² Púwón-kwaasimo miwítí sáwí-imayaagomo ímbo aneka'ó ta'ótotuwenamo wéraintemba kentááfímbá sáwí-imayaago ímba ta'ótotuwena wéraisata póta ímba sáwíta úmaeta iyéta ménaumne. ³ Maarán-áái é'a ísaraawe. Nombó maisínkáanta Ísu Káráisiti weséta kááísasinkaisata weséta pukétaaraamba úmáis méraunanasa kentáásí sáwí-imayaago ímba ta'óto'maena iyísata méraumne. ⁴ Nombó maisínkáanta kesáá Ísu Káráisitiyeta puwúnasasa utaráawataaraa únanasa kentáásí sáwí-imayaago ímba ta'óto'maena wéiyiye. Maníkó kentáásifowa fí'onka'ma'mai-fasi'aentambo pukáimpinkembo iyáfasinankaraintemba kentáá iyáfasinkenaaraamba uráisata aúí'a úmáis méraumne.

⁵ Ísu Káráisiti pukáimba wemó waásiti sáwí-imayaagomba iyáákaraintemba weséta kááísamai méraundasafenasa sáwí-imayaago kentáá ímba ta'ótokaiye. Miyáumai Ísu Káráisitimo pukáimpinkembo iyáfasinankaraintemba weséta kááísamai méraundasafeta aúí'a úmáis méraumne. ⁶⁻⁷ Maarán-áái ísaraawe. Púwówanamo ímbá sáwí-imayaago ímba ta'ótotuwena wéraisana kentáásí sáwí-imayaagoni fasi'aémbá tai'áínana kesáámó sáwí'o úmae iyúndawisa ímba ta'óto'mae iyíndasafena Ísu Káráisiti aaraa-táiyá'á pukáísana kentáásí

sáwí-imayaago kentáá ímba ta'ótokaiye. ⁸ Ísu Káráísitiye'a pukétaaraanta úmáisa méraundasa póta mináái érai'-aai isatá weséta méraumne. ⁹ Maarán-ááísá ísaraumne. Ísu Káráísiti pukáimpinkemba iyáfasinkaisana puwí-fásí'áénkó ímba ta'ótoraisana aneka'á ímba wépuwiye. ¹⁰ Aoisaambó ombó tai'áíndasafena mimbórákánáá pukáimba póna mindásafena ímba aneka'á puwéna iyáfasinena ména Maníkóntáféna imáyáa éna méraiye. ¹¹ Miyáumai imáyáa é'a sé'a pukétaaraanta úmáisa méraunanasa sáwí'o úndawisa ímba ta'ótotuwena wéraisata méta Ísu Káráísitiye'a kááísamáisa méraundasa Maníkó aamoí ínkwaé-i'a úmáisa méraumne.

¹² Kentí sáwí-imayaasafe'a tirááísafe'a ofáínifo sáwí'o owí kembiwí ímba ta'ótoraino. ¹³ Kentúsane kentiyáánamáisane ímba ewé símai sáwí'a é'a pukékaan-úmai méraawanamo iyáfasintinkaisa'o méraawi Maníkómpá'á kentúwawaa'a amé'a wentáfé'a ewé é'a kentúsane kentiyáánamáisane wení kawekísáú aantemba máéro. ¹⁴ Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko ímba káráwiyisana Maníkó úwoimo túwa'nai iwáí káráwiyisana póna kentí sáwí-imayaago kentúma ímba ta'ótoraino.

Maníkó wení kísau-waasi-i'o uwátínkáín-aai.

¹⁵ Mináái imáyáa é'a simátíménda ísáaro. Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáará'á ímba káráwiyisana Maníkó úwoimo súwa'nai iwáísá káráwiyisata mindásafeta ímba úwoi sáwí'a úmaeta íyóno. ¹⁶ Wení kísau maénaumnemo sembá wemá káráwiyisasa

wení kísau-waasi méraawe-aai ísaraawe. Miyáumai sáwí'lo íyanamo éna misáwí-ímáyáágó ta'ótokaina'a misáwí-kísáú maimaé iyé'a méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a ónááfo Maníkón-aaimo isáíyanamo éna wemá káráwiyaina'a wení kísau maimaé'a iyíyana wenaúranka'a arupíse uwátinkainiye. ¹⁷ Ááémo sáwí'lo uráawi ta'ótokowasa ánaaemba érai'-aai simátíma'maesa iyówa'a isé'a kentirumpimbá fasi'ámai ta'ótokaawa'a mindásafe'a Maníkómpá'á súwi sune. ¹⁸ Sáwí'lo uwái ta'ótokompinkemba Maníkó faútinkowa'a arupíse-imayaa uwaná minárúpísé-ímáyáágó ta'ótokaiye. ¹⁹ Ímba fasi'ámai méraantafe'a kesáái isáíyan-aai simátimune. Ááéma sáwí'a ónae sé'a fí'lo-fí'on-tantaa'wara'a sáwí'a uwaná ta'ótokaimbanifo káfé'a kawelá ónae sé'a kawe-ímáyáá aantemba é'a Maníkóndé-i'a oro.

²⁰ Ááémo sáwí'lo uwái ta'ótokonka'a kawel-ímáyáá ímbo umbá ²¹ sáwí'lo uráamba káfé'a tigaemá wéiye. Sáwí'lo untáféna ímba kawetántáá'á kentópa'a tiyáíye. Miyá-sáwí'ó úmae iyómpinkemba méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a wéowe. ²² Maníkó sáwí'lo umpínkémbá faútinkena wení kísau-waasi-i'a uwátínkaraimba pó'a Maníkóndé-i'a úmai mé'a aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe. ²³ Sáwí'lo owí-ánóndáá puwíyambanifo Maníkó kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráísitini kísau-imayaa éna aúítaamo úmaisaaamo maé'mae'o onda-íta wéuwasinkaiye.

7

Maníkóní ámútanko aráásímakain-antaamo arááíwaunda-ai.

¹ Kesí waásisono. Seyaafá'nánká áamáán-
aai ísaraafo simátíménda ísáaro. Úwoimo
méraanka'a áamáán-aaigo káráwiyaimba póna
puwíyamba minááígó ímba káráwiyiniye.

² Áamáánkomo siyáintemba aarakwá'ó ombá
awaaikómó aúmó aráínka'a awaaínínkó wesé'a
kááísamai méraisana awaaikómó púwísanamo
imbá kááísamaimo méreyamba wétai'aiye.

³ Awaaiikómó méraínka'o aaregómó fí'on-
kwaasigonka'o wimbá mindá sáwí-inimban-iyé
sefó awaaikómó puwínanamo éna áamáánkomo
sintembá fí'on-kwaasimo maíndamo éna kanaán-
iyé.

⁴ Kesí waásisono. Miyáumai kentáfénawe séna

Ísu Káráísiti pukáimba Maníkómó Mósesembo
simámakain-amaamba imáyáa é'a Ísu
Káráísitiye'a kááísamaimo méraantafe'a
pukékaambo úmimo méraamba minámáánkó
ímba ta'ótokaifo Ísu Káráísitiye'a kááísamai
méraawe. Maníkó Ísu Káráísitimba
pukáimpinkemba iyáfasinankaraiwai Ísunde-i'a
uré'a pó'a Maníkóní kísau wémaewe. ⁵ Ááéma
sáwí-imayaasafeta sirááísafetaamo uráundarata
ímba miyán-oro siyáin-amaamba iséta imáyáa
éta ifátuweta sáwí-imayaasafeta sirááísafeta éta
sáwí'a

éta púwónnda-amba arááíwaeta ⁶ miyásáámó
uráunda káfé'a Maníkó sáwí-imayaago

ta'ótokaimpinkenta faúsínkáisanasa Maníkómó
 Mósesembo simámakain-amaanko ímba
 ta'ótokaisata ááéraan-amba Mósesemo
 agaimakáin-amaankoni aambá ímba arááiwaeta

aú-amba Maníkóní ámútanko aráásímakain-
 anta wéaraaiwaumne.

*Maníkóní áamáambo ímbo wérainkakaa sáwí-
 imayaagoni áwáuma ímba isáúsino siyáin-aaí.*

⁷ Minááímó imáyáamo é'a simátíménda ísáaro. Maníkómó Mósesembo simámakain-amaantafe'a sáwí-amaamban-iye ímba seró. Minámáán-ááímó ímbo wérainkakaa sáwí-imayaagoni áwáuma ímba isáúsino. Túraniyamba ímba oro. Minámáánkómó ímbo miyámó siyáinkakaa súraniyambo úndasafe'a sáwí'a úne ímba súsino. ⁸ Minámáánkó séna túraniyamba ímba orómó siyáimba kempímbá sáwí-imayaa wéraimba pó'a minámáámbá taraisónae sé'a súraniyamba áfááraumai uráumne. Minámáánkómó ímbo wérainkakaa sáwí'o únda ímba imáyaa é'a sáwí'a úne súsino.

⁹ Ámáánko ímba miyán-oro siyáimba ímba isé'a kawé'-úmai méraumne-imayaa é'a mé'a ánaaemba minámáámbá ísaraunda taraisónae sé'a taráiyaunda ¹⁰ mindá púwóndawi úne. Minámáámbó arááiwakaundarakaa kawé'-úmai mérausino. Minámáámbó taráiyaundawi pó'a púwóndawi úne-aaí ísaraumne. ¹¹ Minámáánkó séna ímba miyán-oromo siyáimba kempímbá sáwí-imayaago wéna póna karo'á simásínkáísa'a mináái taraisónae sé'a taráiyaunda pó'a púwóndawi úne.

12 Miyáumai Maníkómó Mósesembo simámakain-amaan-aaí ímba miyá oró-ááí Maníkón-aaí arupíse-aaí kawé'-ááín-iyé. ¹³ Minkáwé'-ááígó ímba púwónda-i'a uwásínkaraifo kesí sáwí-imayaago aantemba púwónda-i'a uwásínkaraíye. Sáwí-imayaasafe'a siráái wétaifo minámáámbó taraisónae sé'lo taráíyaunda púwóndawi é'a kesí sáwí-imayaagoni áwáuma áfááraumai sáwí'a úwa'a awánaraumne. Minámáánkó séna ímba sáwí'an-oro siyáifo kemó sáwí'lo uráunda kesí sáwí-imayaago aantemba óraa-sawí'a úwa'a awánaraumne.

Sáwí'lo úndawisaamo ta'ótokain-aaí.

¹⁴ Amáámba Maníkómpákémbá kunkáifo kemá marapákén-kwáási únana sáwí'lo úndawi ta'ótokaisa'a minímáyáágóní kísau wémaumne. ¹⁵ Kawé'ó úndasafena siráái taisa'á miyá ónae súndanifo ímba miyá wéune. Sáwí'lo úndasafena ímba siráái taisa'á ímba miyá ónae súndanifo miyá wéune. Miyámó únda ímba kawé'-ímáyáá wéune. ¹⁶ Ímba sáwí'a ónae súndanifo miyá-sáwí'ó úndasafe'a sé'a Maníkó siyáin-amaamba kawé'-amáámbán-iyé sune. ¹⁷ Sáwí'lo únda ímba kemá miyá úmpo sáwí-imayaago kempímbá wérais'a sáwí'a wéune. ¹⁸ Marapákén-kwáási únda kanaa'ó kawé'ó únda kempímbá ímba wérais'a awánaraumne. Kawé'ó úndasafena siráái taisa'á ímba kanaa'á kawé'á wéune. ¹⁹ Kawé'á ónae sé'a úndanifo ímba miyá é'a ímba sáwí'a ónae sé'a úndanifo úwoi sáwí'a wéune. ²⁰ Ímba sáwí'a ónae súndanifo miyá-sáwí'ó únda ímba kemá miyá úmpo sáwí-imayaago kempímbá wérais'a sáwí'a wéune.

21 Áwáuma maarán-iyē. Kawe'á ónae sé'o úndanifo sáwí-imayaago tafisímaena íyísa'a 22 kesirumpimbá Maníkóní áamáantafe'a aamoí úndanifo 23 moórá-awauma kempímbá wéraisana sáwí'o ónae súndawi kembá tafisisaná Maníkóní áamáamba kawe'-ámáámbá pó'a arááíwaenae súndawi tafisisaná sáwí'o ónaemo súndawi tafisímai ta'ótokaiye. 24 Sésé'á únana sirunkó sáwí'a isa'á méraundasafe'a sé'a sáwí'a é'a púwóraantambo úndafinkemba nááwa siyáiniyo súnana 25 Fasi'aénkó Ísu Káráisiti síyáísa'a Maníkóntáfé'a súwi sune.

Miyáumai kesirumpin-ímáyáá é'a sé'a Maníkóní áamáamba arááíwaenae súndanifo kesúgoma sáwí-imayaafinkemba sáwí'a wéiye.

8

Maníkóní ámútankomba arááímo tainí'o on-áái.

1 Miyáumai Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraawi miwítí sáwí-meyamba maitiyukaintafena Maníkó ímba aaifimbá maitinkéna sáwí-meyamba ímba timíníye. 2 Ááéma sáwítaamo uráundawi ta'ótokowata púwóndasafeta ówánanasa Ísu Káráisiti faúsínkaraisata weséta aúí'a úmais méraunanasa Maníkóní ámútanko káráwiyisana Maníkó aaifimbá ímba maisinkénasa ímba sáwí-meyanta simíníye. 3 Maníkó wení áamáamba siyáimbanifo sáwí'a ónae séta minámáámbá ímba kanaatá arááíwakaunda póna minámáánkó sáwíta úmais méraundafinkemba ímba síkaisata méraunanasa ánaaemba Maníkó

wenááninkontafena séna sáwí'a ombá po miwísáféwe sé kumpuwínone séna ai'marówana kesáámó sáwí'o úndawisaamo úndanten-auwarawi maimaéna kentáási sáwí-imayaamo maisiyuwáíndasafenasa kumpukáiyé. ⁴ Maníkó miyá uráimba póta sáwí-imayaasafetaamo siráásafetaamo úndasa ímbo miyá étaamo Maníkóní ámútankomo siyáintembo étaamo éta Maníkóní amáánko siyáintemba miyásá úmáisa arupísesa ónaumne. ⁵ Sáwí-imayaasafesamo tiráásafesamo owí miwítí sáwí-imayaago ta'ótokaifo Maníkóní ámútankombo arááímo táinda-i'o owí wení kawé'-ímáyáágó wégarawiyiye. ⁶ Miwítí sáwí-imayaasafesamo tirááímo tain-ímáyáá aantembo owí méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a ónááfo Maníkóní ámútankombo arááímo tain-ímáyáá aantembo owí aáno úmai aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe. ⁷ Sáwí-imayaasafesa tiráásafesa on-ímáyáá aantembo owí Maníkóní amáámba ímba kanaa'á taawiyafésa Maníkóní namuro-wáásíyáámbán-owe. ⁸ Sáwí-imayaasafesamo tirááímo táinda-i'o iyawi Maníkó ímba aamoí wéuwatinkaiye.

⁹ Maníkóní ámútankomo kentirumpimbó méraimbo é'a sáwí-imayaasafe'o tirááímo táinda-i'a ímba é'a Maníkóní ámútankomo siyáintemba é'a méraawe. Ísu Káráisitini ámútanko tirumpimbó ímbo méraiwai ímba wení waásin-owe. ¹⁰ Ísu Káráisitini ámútanko kentirumpimbó méraimbo éna Maníkó wenaúranka'a arupíse uwátínkaraimba

pó'a kentí ámútanko maé'mae'a índawi é'a sáwí'o uráantafe'a kentúgoma puwíndawin-owe. ¹¹ Maníkó Ísumba pukáimpinkemba iyáfasinankowana wení ámútankomo kentirumpimbó méraimbo éna kenkwará'ó éna puwíyampinkemba iyáfasintinkainiye. Wení ámútanko kentirumpimbá méraintafena Maníkó miyá íníye.

¹² Kesí waásisono. Mináái imáyáa iyata ímba kentáási imáyáafinkeni'a éta Maníkóní ámútankombo arááímo táinda-ita úmaisa méraano. ¹³ Sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o ombó éna Maníkó séna méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a méraaro siyáifo Maníkóní ámútankomo túwa'nai ína'o sáwí-imayaamo tuwé'o é'a aúí'a úmai ménaawe.

¹⁴ Maníkóní ámútankomo sintembó owí Maníkón-áánintomban-owe. ¹⁵ Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kentirumpimbá méraiwai ímba inkáitinkaisana inkaisí-ímáyáágó ímba ta'ótokaisa'a méraafo Maníkó wenáánintoni'a uwátínkáísa'a Maníkómbá áánte'a sé'a kesifóo sé'a méraawe. ¹⁶ Kesáá séta Maníkón-áánintonta únesaamo sunda Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentáásirumpimba ména séna mindá érai'-aain-iye wésiye. ¹⁷ Maníkón-aráá'a úndasa póta Maníkómó kentáásáfénawe sénamo to'mayaa úmakaimba maimaéta Ísu Káráisitimo maíndanten-úmaisa maénaumne. Umbai-tántáákómó wembó uráintemba kentááfímbá umbai-tántáá'á wéraimba póta ánaaemba weséta sámó kain-áémpátá ménaumne.

Maníkó wení fí'onka'ma'mai-sasaamo aráásiminda-ai.

¹⁸ Maarán-áái imáyáa é'a sé'a érai'a Maníkó wení fí'onka'ma'mai-sama aráásiminata mindásafeta imáyáa éta kentááfímbó wérain-umbai-tantaatafeta ímba óraa'-imayaasa wéune. ¹⁹ Maníkón-áánintone ayáámúntonesa únasasa Maníkómó úmakain-tantaako wai-waankowe taaigowé seyaafá-karáán-tántáákowé kentáámó suwánáiyantafesa mósá titaawiyésa simu'marésasa méraawe. ²⁰ Naaófá'á Maníkó uwámakain-tantaatafena séna kawáá'a uwáwíniye wení imáyáafinkemba séna ímba miwítí imáyáafinkemba siyáimba maarán-ímáyáá éna séna ²¹ ánaaemba kawáá'índa-tantaa'a aambá fáítínkaanana uwámakaunda-tantaa'a aneka'á ímba kawáá'a íniye. Kesí iyámpóimo faútínkáanasamo kawe'ó úmaimo méraiyantemba mintántáákó miyáumai kawe'-úmai wéiniye Maníkó minímáyáá uráiyé. ²² Maarán-ááísá ísaraumne. Aaremó iyámpóimo matinkánaesamo sésé'ó ontembá Maníkómó seyaafá-tántáá'ó úmakain-tantaako sésé'á éna Maníkómó úmakain-tantaa'a paápé ínana awánánae séna amu'maréna méraiye. ²³ Ímba Maníkómó úmakain-tantaako aantembanifo kesááwará'á miyásá éta Maníkómó to'mayaa úmakain-tantaa'ó simíndasafeta imáyáa ondasáfénasa Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kesirumpintá kumbéraisata sésétá éta amu'maréta méraunanasa Maníkó wenayáámúntone wenáánintone síkenasa aú-suwawaa'a uwásinkaindasafeta amu'maréta méraumne. ²⁴ Maníkó kawe'-ámpá'ó

mésinkonkata séta érai'a Maníkóni iyámpóíya éta weséta méraumne séta amu'maréta méraumne. Awánasuwaunda-tantaatafeta ínta amu'maréta ímbo awánáúnda-tantaatafeta amu'maréta ménaumpo ²⁵ ímbo awánáúnda-tantaatafeta amu'maréta méta séta érai'a paápé íníye séta íмба суwesarái ínata fasi'ámai amu'maréta ménaumne.

²⁶ Íмба fasi'ámai-waasi méta kawe'-ámpátá kúnanasa umbai-tántáákó ta'ótóráísana póna Maníkóni ámútanko súwa'nai isatá nóraumaisaawa Maníkómbá áísai onanasááwá súwa'nai íníyo séta sirumpintá sésé'-aantemba éta íмба kanaa'á aai súnanasa Maníkóni ámútanko kentáásáféna imáyáa éna Maníkómpá'á áísai isaná ²⁷ Maníkóni ámútanko Maníkómbó arááímo tain-áái séna wení waási-imayaa éna miyán-áái simbá póna Maníkó kentáásí imáyáa awánaiwai póna wení ámútankomo sin-áái wéisaiye.

²⁸ Maarán-áái isáúmne. Wení waási-i'a ondasáfénasa wemparí'a úmakaisata wen-ímáyáa éta méraunanasa sáwí-tantaa'e kawe-tántáá'é kempátáámó timbá Maníkó mintántáá'á kawe'á wéuwasinkaiye. ²⁹ Naaófá'á Maníkó wendé-í'a úmai wemparí'a úmakowaisafena séna kesááninkaamba ónááwe siyáimba póna wenááninko Ísu kentáásuwaao-i'a isatá wenáúnafaraawinta úne. ³⁰ Naaófá'á wemparí'a úmakowisafenasa sáántenasa wenaúranka'a arupíse uwásinkenasa wenááninkaani'a wéuwasinkaiye.

Maníkó arumbá siménasa Ísumba ai'marówanamo kumpukáin-ai.

³¹ Maníkó miyáumai súwa'nai uráifo imáyáa é'a simátíménda isáaro. Sáwí'a uwátinkanae sésamo miyámó iyamba ímba kanaa'á kentáá iyáákanaawe. ³² Maníkó wenaáninkomba ímba ta'ótorena kentáási sáwí-imayaa maisiyuwáinkwae sénasa ai'marówana kumpukáie. Miyá uráifo súwa'nai índa-tantaa'a úwoisa simíníye. ³³ Maníkó kentáá wemparí'a úmakaiwaisa wenaúranka'a arupísesa uwásínkarainta pósa tuwímbai-waasi ímba kanaa'á aafintá maisinkánaáawe. ³⁴ Tuwímbai-waasi kentáásáfésa puwíwae sésa ímba aafimbá maisinkánaáawe. Ísu Káráisiti kentáásáfénasaawe séna puwéna iyáfasinena Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áempá'á ména kentáá súwa'nai ena Maníkómpá'á inaí wésiye. ³⁵ Miyá intáfésa tuwímbai-waasi ímba kanaa'á Káráisitiyetaamo méraundafakenta síyááwanasa Káráisiti kentáásáfénasa ímba awinkéna kentáá-ímáyáa ímba wétuwaiye. Umbai-tántáá'ó kempátáámó tíndawe aoisaambó wisínkétaawe sáwí'o uwásínkéntaawe sááimo táíndasaawe unáánkwátói-iyaintaamo ondasááwé tuwímbaimo sínkamiyantaawe púwóndasaawe miyán-tántáá'ó kempátáámó tínda Káráisitiyetaamo méraundafakenta ímba kanaatá síyááwanasa Káráisiti kentáásáfénasa ímba awinkéna kentáá-ímáyáa ímba wétuwaiye. ³⁶ Naaófá'á Maníkón-ai aúfáífimba agaimaréna séna

ení waási-ita úndarakemba tuwímbai-waasi kentáásáfésa sésa tínkamonasa puwíwae-

imayaa úmaesa wéiyowe. Sipisípimo
 tufúwówanamo púwíntemba kentáásáfésa
 tínkamonasa
 puwíwae símae iyówe
 agaimaréna siyáiyé. ³⁷ Miyá-sáwí'ó
 uwásínkáanta ímba imáyáa únana Ísu Káráísiti
 arumbá símimba póna fasi'ásínkáísata miwísá
 wéiyaakaumne. ³⁸⁻³⁹ Maarán-áái érai'-aai isa'á
 ísaraumne. Maníkó arumbá siménasa Fasi'aénkó
 Ísu Káráísitimba ai'marówana kentáásáfénawe
 séna kumpukáimba pósa Maníkómpá'ó
 méraundafakenta ímba kanaatá siyánááwe.
 Púwóndasaawe úwoimo méraundasaawe
 Maníkómpá'ó méraundafakenta ímba kanaatá
 siyánááwe. Wiyómpaken-kisau-waasiye sáwí-
 amutane ífé'ó wérain-tantaa'e ánaaembo
 paápé índa-tantaa'e wiyómpakewiye waántá-
 waasiti marupákéwiyé Maníkómó úmakain-
 tantaa'e miyán-tántáátónkó ímba kanaatá
 Maníkómpá'ó méraundafakenta síyááwanasa
 Maníkó kentáásáfénasa ímba awinkéna kentáá-
 ímáayáa ímba wétuwaiye.

9

Póro Ísareri-waasi arumbó uwátínkarain-aai.

¹ Kemá Póro Ísu Káráísitini waási é'a érai'-aai
 aantemba súnana Maníkóní Ufaen-ámútánkó
 kesirumpimbá ména káráwiyisa'a maarán-áái
 érai'-aai wésimatimune. ² Kesí waási Ísareri-
 waasifinkembo kemá tiyáunda isa'á imáyáa únana
 sirumbá isaná sirunkó umbaí támae iyíye. ³ Miwí
 Ísu Káráísitin-aaisafesa ímba érai'e sembá pósa
 érai'emo sésamo ken-ánóndáámó iyámaiyanamo

Maníkómó siyuwáinanamo Ísu Káráisitimo ánaaembo uwásiyuwainda mindá kanaán-iyé súne. ⁴ Miwí kesí waási Ísarerin-andafakewi Maníkó wenáánintoni'a úmai wemparí'a úmakena wení sáma aráátimena aaimá símai kááísatinkena wení áamáamba simátimena símai fasi'ámakain-aaí simátimena Maníkón-ímáyáámó mósá maráán-amba aráátimuwasa ⁵ ááéraan-oraá'-waasi miwí tíwá'náma uwaná Ísu Káráisiti iyámpói ú'mai minándáfá'á kumbéna seyaafá'-wáásiyá'á káráwiyisata wenáwíta mósá ma'maéta iyúnda mindá érai'-aain-iyé.

⁶ Maníkó Ísarerin-andafaken-kwaasifinkemba ímba seyaafá'á wemparí'a úmakaifo tuwímbai wemparí'a úmakaimba Maníkó fasi'ámakain-aaí taráiyaiye ímba sénáísaiye. ⁷ Émbaramun-aísaafitantambo uráawi ímba seyaafá'án-oyo tuwímbai Maníkóní iyámpói owaná naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena séna enááninkon-awí'a Áísáaki wenaísaafitantambo iyawi aantentafena séna enaísaafitantamba wéowe sénááwe Maníkó siyáiyé. ⁸ Minááigóní áwáuma maarán-iyé. Émbaramun-aísaafitantambo uráawifinkemba ímba seyaafá'án-oyo Maníkó kesí waásin-owemo óraaka'o siyáiwai aantemba Maníkóní waásin-owe. ⁹ Naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena símai fasi'ámakain-aaí séna sún-da-kanaa tína'a méraanana Séraa waiyámpói ma'ankáíníye siyómba ¹⁰ mináái kentáa síwá'náma Áísáakintafena siyáiyé. Wemá óraa'a éna aaré maiyówana awaainínkón-áwí'a Répéka amáántágae'-iyampoi ¹¹ ímba

matínkaroyasarai miníyámpóiyáí ímba kísau maiyóyanka'a ¹² Maníkó minínínkóntáféna séna ení iyámpóiyaimo ésarai aifarááwí ánaaenkewini kísau máíniye siyáíye. Maníkó wení imáyáafinkemba wení waási-i'a úmai wemparí'a úmarena táántaraifo miwítí kísau ímba awánarena táántaraiye. Miyáumai naaófá'á séna ení iyámpóiyaimo ésarai aifarááwí ánaaenkewini kísau máíniye siyáíye. ¹³ Maníkón-
 aai aúfáífimba miníyámpóiyáísáféna agaimaréna séna

Yékopumba kemparí'a úmare'a Ísomba sínaaeni'a úmaraune Maníkó siyáíye
 agaimaréna siyáíye.

¹⁴ Tuwímbai mindásafesa imáyáa ésa karo'á sésa Maníkó ímba arupíse iyémó sembá mindá karo'-ááín-íye. ¹⁵ Naaófá'á Maníkó Mósésentafena séna

sirumbó uwátinkanae súndawisafe'a
 sirumbá uwátinkaumne. Kawe'ó
 uwátinkanae súndawisafe'a miyá wéune
 siyáíye.

¹⁶ Miyáumai ímba waási tirááimo taintáfénawe waási kawe-
 kísáúmó maiyantafenawenifo Maníkó wení imáyáafinkemba séna sirumbá uwátinkanae
 siyáíntafena wení waási-i'a úmakaiye.

¹⁷ Maníkón-
 aai aúfáífimba agaimaréna séna

Mósese méronka'a Ísípi-marafa'o káráwiyowi
 wentáféna Maníkó séna seyaafá'-
 maráfákén-kwáásí kesí fasi'aéntámbó
 enane'ó úndama awánésa kesúwí'a

isáíwae sé'a embá káráwiyi-kisaura'a íyáfasinankaraumne Maníkó siyáíye íyáfasinankaraumne Maníkó siyáíye. ¹⁸ Miyáumai Maníkó wení imáyáfinkemba wembó arááímo tainí'lo énamo sirumbá uwátinkanaemo simbá arumbá uwátinkena wembó arááímo tainí'lo énamo tirumbó maráántembo imbá tirumbá maráántemba wéuwatinkaiye.

Maníkó aaisambá tiyéna arumbá uwátinkenamo in-áái.

¹⁹ Mindásafe'a imáyáa é'a maarán-áái ímba seró. Sáwítaamo úndasa nóra sénawa Maníkó aafintá maisinkáíyo. Maníkó imáyáa éna séna sáwí'a ónááwemo siyáimba mindása sáwíta wéune. Miyáumai aafimbó maisínkáínta mindá sáwí'an-íye mináái ímba seró. ²⁰ Kembiwí úwoi-waasi méraafo Maníkómó siyáin-ai anondáá ímba seró. Maarán-áái imáyáan-oro. Sawe-ánáfeumbo ombá agari'-máramá maiyésa sawe-ánáfeumba úmárááwana misáwé-ánáfeunko ímba maarán-áái wésiye. Nóra séra kembá miyá uwásinkao ímba wésiye. ²¹ Sawe-ánáfeumbo ombá mimbórá-ágári'-máramá maiyésa kae'-ánáfeumba úmaresa moóráfimba úwoi-kisau maésa moóráfimba kawé-kísáúmó máémba mindá miwínén-íye.

²² Maníkó miyaráámbá wéiye. Maníkóní fasi'aéné aaisambó siné awánáiyantafena sáwí'lo uráan-kwaasimo tínkaminda miwítí méyámbá póna ááéma ímbo tínkamimba timu'maréna ména ánaaemba tínkamiye. ²³ Kentáá wemparí'a úmarenasa arumbá uwásínkáínta póta weséta

sámo kaipatá méta wení fí'oran-kawe-kisau awánaandasafenasa Maníkó sáwí'o uráan-kwaasi ímba ááéma tínkamimba timu'maréna méraiye.

²⁴ Ímba Yúndaa-waasifinken-aantenta sáántaraifo fí'onkaa-waasiwara'a táántaraiye. ²⁵ Miyáumai naaófá'ó Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Ósíya agaimaréna séna

Maníkó séna ímba kesí waási-i'a uráan-kwaasisafe'a kesí waásin-owe sé'a ímbo sirumbó tímakaundasafe'a sirumbá timúne sénaumne. ²⁶ Ímba kesí waásin-owe siyáundafa'o méraawisafe'a ánaaemba kesáánintomban-owe sénaumne Maníkó fasi'aénkwáráwí síníye

Ósíya agaimaréna siyáíye. ²⁷ Naaófá'ó Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya agaimaréna séna

Ísarerin-andafaken-kwaasi sáwífa'a ésa nonáamááíyaamba úmai sáwífa'-waasi ménaafo Maníkó ímba seyaafá'á tiyáínifo tuwímbai sáwí'o úmimo méraampinkemba tiyáíníye. ²⁸ Fasi'aénkó seyaafá'nánká minúwóiyáán-úmai aafimbá maitinkéna sáwí-meyamba timíníye

agaimaréna siyáíye. ²⁹ Moóráfa'a Áísáya agaimaréna séna

Fasi'aénkó seyaafá-fásí'áémbó tokáiwaimo sénamo tuwímbai ímba tínkamonda tiyúwáanasa mésa iyámpói matinkánaáwe siyáinkakaa Sónómu-naopaken-kwaasiye Kómóraa-naopaken-kwaasiyemo putásaraantemba kesááwárá'á miyásá úsino

agaimaréna siyáiyé.

Ísareri-waasi Ísun-aaisafesa ímba timankúnkúmbó uráan-aaí.

³⁰ Minááígóní áwáuma maarán-iyé. Fí'onkaa-waasi Maníkón-aúranka'a arupíse úmáimo méraan-ambo ímbo saafá uráawi Ísu Káráísitin-aaí isésa timankúnkúmba ombá póna Maníkó wenaúranka'a arupíse uwátínkaraiyé. ³¹ Miwí miyá uráafo Yúndaa-waasi Maníkó wemparí'ó úmakaiwai sésa Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááíwáénanasa wenaúranka'a arupísesa uwásinkainiyé siyáafo Maníkó Mósesembo simámakain-amaankoni áwáuma ímba isésa wenaúranka'a ímba arupíse úmai méraawe. ³²⁻³³ Maníkóní amáámba arááíwáénanasa wenaúranka'a arupísesa uwásinkainiyé siyáafo wenááisafesa ímba timankúnkúmbó uráantafena ímba arupíse uwátínkaraiyé Maníkón-aaí aúfáífimba Ísuntafena

símai agaimaréna séna

Maníkó séna isáaro. Sáiyóni-naopa'a moórá-ontamba maráúnda pósa minóntánká'á tísamaima turarésa tanaambá fánááwe. Óntantafenamo siyáintembo índawimpa'ó timankúnkúmbó iyawi ímba tigasáfésa

ónááwe siyáiyé

minááí agaimaréna siyáiyé. Óntanemo siyáimba Ísuntafena siyáiyé. Óntanka'ó tanaambó faantembá Ísu Káráísitin-aaímo taraisésa miyáumai tanaankáámbá fánááwe.

10

¹ Maanááímó simátíménda ísáaro. Kesí waási Yúndaa-waasi sáwí'lo úmáimo méraampinkemba Maníkó faútinkaindasafena áfááraumai sirááíma wétaisa'a Maníkómpá'á inái símae'a iyúne.

² Yúndaa-waasi Maníkóní kísau maénae sésa fasi'aambánifo Maníkón-aaigoni áwáuma ímba ísaraamba tuwánaraumne. ³ Maníkómó wenaúranka'lo arupísemo uwátínkáín-amba ímba awánésa karo'-ántáfésa érai'-amban-iye sésa pósa Maníkóní érai'-amba ímba wéaraaiwaewe.

⁴ Ámáamba arááíwaundasafena Maníkó wenaúranka'a arupíse uwásinkainiye sésa Yúndaa-waasi arááíwáén-amba Ísu Káráísiti séna minámbá tai'áífo kesááisafesa timankúnkúmba owísáféna Maníkó wenaúranka'a arupíse uwátínkáímbanifo Yúndaa-waasi minámbá ímba wéaraaiwaewe.

⁵ Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááíwáénanasa Maníkó arupísesa uwásinkainiye sen-ááisáféna naaófá'á Mósesese agaimaréna séna

minamáámbó seyaafá'ó arááíwaiyawí
kawe'-úmai ménaawe

siyáíye. ⁶ Maníkón-aaísafesa timankúnkúmba owímó arupíse uwátínkáín-aaísafena agaimaréna séna

maarán-áái ímba seró. Nááwa wíyómpa'a iyénawa Káráísitimba áí'maenawa kumíníyo. ⁷ Nááwa pukáan-kwaasimo méraapa'a kuréwa Káráísitimba áí'maenawa tíníyo. Miyán-áái

ímba seró. ⁸ Maníkón-aaí kentirumpimbá ewaa'á wéraisá'a wésewe

agaimaréna siyáíye. Ísu Káráísitin-aaisafe'a timankúnkúmba oró-áái simátimunda ⁹ mináái maarán-íye. Ísu kentáásí Fasi'aénkón-íye afora'ó simátíme'o kentirumpinkémbó sé'o Ísu pukáimpinkemba Maníkó íyáfasinankariyemo síyanamo éna sáwí'o úmaimo méraampinkemba Maníkó faútinkainíye. ¹⁰ Maníkón-aaisafeta kesirumpintá simankúnkúnta úndasa wenaúranka'a arupísesa uwásínkáísata afora'ó minááímó simátimundasa sáwí'o úmaisaaamo méraundafinkenta wéfausinkaiye. ¹¹ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna siyáintembo índawimpa'o timankúnkúmba íyawi ímba tígaesáfésa ónááwe siyáíye.

¹² Mináái seyaafá'-wáásí Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasiye Maníkón-aúranka'a mimbórái'a ontáféna siyáíye. Maníkó seyaafá'nánká'ó káráwiyaiwai éna súwa'nai ínkwaé sésamo simámén-kwaasi óraa-kawe'a wéuwatinkaiye. ¹³ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Fasi'aénkóntáfésa sésa sáwí'o úmaimo méraundafinkemba siyáínonemo sewí seyaafá'nánká miyá íníye agaimaréna siyáíye.

¹⁴ Maníkó ímba méraiye-aaimo sewímó ombá súwa'nai uwo ímba kanaa'á wésewe. Maníkón-aaimo ímbo isáawimo ombá minááisáfésa timankúnkúmba ímba kanaa'á wéowe. Maníkón-aaimo ímbo kosimátíméwasamo ombá mináái ímba kanaa'á isááwe. ¹⁵ Ímbo ti'marááwasamo ombá ímba kanaa'á kowásimatimewe. Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna ásé-aaimo kosimátíméwi

aamoí wéuwatinkaawe
 agaimaréna siyáiyé. ¹⁶ Minásé-áái isésamanifo
 tuwímbai taráíyaawe. Mindásafena naaófá'á
 Maníkón-aaí simátímakowin-awi'a Áísáya
 agaimaréna séna

Fasi'aénkóo kawé'-áái kosimátimunasasa
 minááísáfésa ímba timankúnkúmba owe
 agaimaréna siyáiyé. ¹⁷ Ísu Káráisitín-
 aaimo simátíméwasamo isésamo ombá kanaa'á
 timankúnkúmba wéowe.

¹⁸ Yúndaá-waasi Ísu Káráisitín-aaí érai'a é'a
 ísaraawe sune. Mindásafena naaófá'á Maníkón-
 aaí aúfáífimba agaimaréna séna
 seyaafá'-máráfá'á wénesa simátímúwana
 minááígó wété uráiyé

agaimaréna siyáiyé. ¹⁹ Yúndaá-waasi mindá
 Ísareri-waasi minááígóní áwáuma é'a ísaraamba
 mindá érai'-aain-iyé. Naaófá'á Mósesé Maníkómó
 siyáín-aaí agaimaréna séna

Yúndaá-waasi fí'onkaa-waasisafe'a sé'a
 úwoi-waasin-owe siyáamba miwísáfé'a kesí
 waásín-owe sendasáfé'a aaisambá tiyé'a
 tirunkó sáwí'a uwátinkainiyé

Maníkó siyáiyé Mósesé agaimaréna siyówana
²⁰ ánaaemba Áísáya ímba áá'a úwana agaimaréna
 séna Maníkó séna

nóra símaisaawa Maníkómpá'á ténaumno-aaí
 ímba sewífá'á paápé uráumne. Maníkómbá
 aráásíméro-aaí ímba sewífá'á paápé
 uráumne séna ²¹ Ísareri-waasisafena séna
 túwa'nai ónaumne sé'a kempá'á teró
 símae'a iyúnasa kesáái taraisésa kembá
 tínaaeni'a wéowe

Maníkó siyáiyé Áísáya agaimaréna siyáiyé.

11

Maníkó Ísareri-waasi arumbó uwátínkáín-aai.

¹ Simátíménda ísáaro. Érai'a Maníkó wení waási Yúndaa-waasi ímba ánaaemba tímakaiye. Kemá Yúndaa-waasifinkemba é'a Ísareri-waasi é'a Émbaramun-aísaafitantambo úndawi é'a Pénisaminin-andafakewi úne. ² Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi wemparí'a úmarena ánaaemba ímba ti'mátukaiye. Íráiyaa-aai agaimakáimba ísaraawe. Naaófá'á Íráiyaa Ísareri-waasisafena í'ai séna Maníkóntáféna séna

³ Fasi'aénkóo enáái simátímakaawifinkemba sáwífa'nanka tínkamuwasa púwúwasa óntan-taarema tawísísuwesa entáfésamo imáyáamo ésamo póimo tufú'maimo agaimaráán-taarema tawísísukaawe. Enááimo simátímakaawifinkemba keyáá méraunda pósa kenkwará'á sínkamonaawe

Íráiyaa súwana ⁴ Maníkó simáména séna ímbanifo kesí waási méraiyantafena sáwífa'nanka 7,000 waasi ta'ótokaunasa

karo'-máníkón-áwí'o Péárimba wenáwí'a ímba mósá makáawe Maníkó simámakaiye.

⁵ Miyámó uráintemba kifé'wara'a Maníkó arumbá uwátínkáíwaisafena Yúndaa-waasifinkemba tuwímbai wemparí'a úmakaisasa méraawe. ⁶ Miwítí kísausafena ímba wemparí'a úmakaifo arumbá uwátinkenafena wemparí'a úmakaiye. Miwímó kawé-kísáúmó maiyáawin-anonnda ímba wemparí'a úmakaifo wemá

arumbá uwátinkenafena wemparí'a úmakaiye.

⁷ Miyáumai Ísareri-waasi Yúndaa-waasi Maníkómó wenaúranka'o arupísemo uwátínkáin-amba saafá uwááesa owasá seyaafá'nánká ímba awánaraafo Maníkómó wemparí'o úmakaiwai tuwímbai awánaraawe. Maníkó táántaraimba táá-kautan-kwaasiyaamba ésa ímba isááwasa tuwímbai ísaraawe. ⁸ Naaófá'á Maníkón-ai aúfáífimba agaimaréna séna

Maníkó séna tuwesaraí uwátinkaumne súwana tuwesaraí úwasa ímba kanaa'á aai ísaraamba miyámó uráantemba ífé'wara'a miyá wéowe

agaimaréna siyáísana ⁹ Téfíti agaimaréna séna tóntáfésa aantemba óraa'-imayaa ésa sésa kawel'-úmais méraumne síyambanifo minímáyáágó karo'á simátinkainasa sáwí'a úmai mésa sáwí-meyamba maenááwe. ¹⁰ Miwí túramba kafikurainasaraamba ímba awánanááwe. Miwítí umbai-tántáákó waé'wae'a éna ímba tai'áíniye

Téfíti siyáíye. ¹¹ Mináái imáyáa é'a simátíménda isáaro. Yúndaa-waasi karo'-ámbá arááiwaémbanifo ánaaemba ímba miyá ónááwe. Yúndaa-waasi Maníkón-ai taráiyaanka'a fí'onkaa-waasi Maníkómó sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'ó métínkáin-ai isésa érai'e sembá Yúndaa-waasi isésa tirunkó sáwí'a ínasa kewárátá miyáumai arááiwaenae sénááwe. ¹² Yúndaa-waasi sáwí'a ésa sáwí-amba arááiwaémba mindásafesa fí'onkaa-waasi kawel'-ámbá arááiwaesa kawel'-úmai méraawe.

Miyáumai ánaaemba Yúndaa-waasi Ísu Káráisitín-aaisafesa érai'e sésa kawel'-ámbó arááiwaiyamba sáwífa'nanka tuwánésa áfááraumai kawel'-úmai ménaawe.

Fí'onkaa-waasi kawel'-ámpá'ó métínkáín-aaí.

13 Ímba Yúndaa-waasin-oho fí'onkaa-waasisafe'a imáyáa é'ó simátíménda isáaro. Maníkó kentáféna séna fí'onkaa-waasi kesáái kosimátíma'mae núwo séna sí'mákaimba minkisáú óraa-kisaun-íye súné. ¹⁴ Fí'onkaa-waasi simátimunda imáyáa é'a kesí waási Yúndaa-waasi isáiyana tirunkó sáwí'a ínasa kewárátá miyáumai arááíwaenae sénááwe-imayaa úne. Yúndaa-waasi miyá íyana Maníkó kawel'-ámpá'á métínkaindasafe'a fí'onkaa-waasi simátíma'mae'a iyúne. ¹⁵ Maníkó Yúndaa-waasi ánaaemba uwátímakainka'a fí'onkaa-waasi sáwífa'nanka wení waási-i'a uwátinkaraisasa miyáumai ánaaemba Yúndaa-waasi Manikómpá'á tíyana Ísu Káráisitini waási-i'a uwátinkainda pukésa iyáfasinesaraamba ónááwe.

¹⁶ Yúndaa-waasisafe'a imáyáa é'ó simátíménda isáaro. Tuwímbaimo tómbó ayááímó tafámbaimo Maníkómbó ámémba mintómbá mútú'a Manikóndén-íye. Tuwímbaimo sésa mintái-ánú'á Manikóndén-íye sembá mintáímá seyaafá'á wendén-íye. ¹⁷ Moóra-taigon-awi'a órífima kisaufa'a wérain-taima mintáiyáámbá Yúndaa-waasin-owe. Maníkó minórífí-táígó ayáánamai anai'uwásuwena amo'náfakemba afáá'-órífé-táígó ayáánamai anai'úmai máafusu'maraisana

áfóiyaken-anomba tafiséna óraa'a uráiyé. Afáá'-órífí-táígó ayáánamaiyaamba kemá fí'onkaa-waasin-owe. ¹⁸ Mindásafe'a kentúwí'a ímba maimaé iyé'a anai'uwásukain-ayaanamaisafe'a sáwísamba owatá kesáá óraa'a úne ímba seró. Mintáígó fasi'aémbá wétimifo kembiwí mintáígómbá ímba fasi'aémbá wéamefo kentúwí'a ímba maimaé iyóro.

¹⁹ Kentúwí'a ímba mósá maré'a sé'a Maníkó kentáá máafusu'maraindasafena ayáánamai anai'uwásukaiye ímba seró. ²⁰ Maarán-áái érai'-aain-iyé. Yúndaa-waasi Ísu Káráisitinaaisafesa ímba timankúnkúmba untáféna anai'uwásukaisa'a kembiwí timankúnkúmba urántafena miwí-tínóndáá méraawe. Mindásafe'a ímba kentúwí'a mósá máréwana táá'a ina'a káráwiyoro. ²¹ Yúndaa-waasi ayáánamai-úramban-oyo Ísu Káráisitinaaisafesa ímba timankúnkúmba ontáféna anai'uwásúwáísasa méraamba pó'a kembiwímó miyámó iyanamo éna Maníkó miyá íniye. ²² Maníkó tuwímbai arumbá uwátinkena tuwímbai sáwí-meyambo timínda imáyáan-oro. Sáwí'o uráawi sáwí-meyamba tiména kembá kawé'á uwátínkáiyé. Kawé'ó uwátínkáipa'o ímbo maé'mae'o iyanamo éna ayáánaimo anai'uwásukaintemba kembiwí miyá íniye. ²³ Yúndaa-waasimo sáwí-ambo tuwésamo Ísu Káráisitinaaisafesa timankúnkúmba iyanamo éna Maníkó fasi'aémbó tokáiwai tiyéna ááémo maé'ópa'a mótinkainiye. ²⁴ Fí'onkaa-waasi afáá'-órífí-táígó ayáánamaiyaamba owaná Maníkó anai'uwásuwena kawé'-órífí-

táífimbá máafusu'makaimba mindá umbaí taráíye. Yúndaa-waasi kawé'-órífí-táíyáámbá owaná Maníkó minkáwé-táígó ayáanamai anai'uwásukaifo aneka'á maimái Yúndaa-waasi máafusu'marainda mindá ímba umbaí táínda kanaa'á íníye.

*Maníkó seyaafá'nánká arumbó uwátínkáin-
aai.*

²⁵ Kesí waásisono. Kesáá óraa'-waasisa úne súnafó sé'a afora'ó simátíménda ísáaro. Ísareri-waasi Ísu Káráísitin-aaisafesa ímba tímankúnkúmba ombánifo ímba miyá úmae iyésa ánaaembo fí'onkaa-waasimo Maníkómó wemparí'o úmakaiwaimo Maníkómpá'ó tíyanka'a Ísareri-waasi Ísu Káráísitin-aaisafesa tímankúnkúmba ónááwe. ²⁶ Miyáumai Maníkó Ísareri-waasi sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkainiye. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'ó métinkáíwai Sáiyóni-naopa'a paápé éna Yékopun-aísaafitantamba uráawiti sáwí-imayaa maitiyuwáíníye. ²⁷ Sáwí-imayaa maitiyúwáandara'a símaimo kááísamakaunda-aai paápé íníye Maníkó siyáíye

agaimaréna Ísareri-waasi Yékopun-aísaafitantambo uráawisafenawe miwítí óraa'-naopa'-awi'a Sáiyóni-naopatafenawe agaimaréna siyáíye. ²⁸ Yúndaa-waasifinkemba sáwífa'nanka Ísu Káráísitin-aai taráíyaamba pósa Maníkóní

namuro-wáásíyáámbá ompínkémbá fí'onkaa-waasi wenáái isé'a érai'e siyáawe. Yúndaa-waasi tíwá'náma Maníkó símai kááísamákaintafena miwí tísaafitantambo uráawi wení waási-i'a úmakaiye. ²⁹ Maníkó wení waási-i'a úmakena kawel'á uwátínkaraimba ímba ifátuwena fí'on-ímayaa íníye.

³⁰ Ááéma kemá fí'onkaa-waasi Maníkón-aai taráíyaawasa ánaaemba Yúndaa-waasi miyá uráamba póna káfé'a Maníkó kembiwí arumbá wéuwatinkaiye. ³¹ Yúndaa-waasi Maníkón-aai taráíyaawana kembiwímó arumbó uwátínkáíntemba ánaaemba miwí arumbá uwátinkainiye. ³² Seyaafá'nánká Maníkón-aai taráísúwana Maníkó séna sáwí'o ombá miwá ta'ótokaiye séna arumbó uwátinkaindasafena mináái siyáíye.

Maníkón-áwí'a óraataamo úmae iyúnda-aai.

³³ Maníkó áfááraumai arumbá uwátinkena kawel'-ímáyáá éna seyaafá-tántáátáféna imáyáa isaná miyám-baaran-aaimo Maníkómpá'ó wéraitimba ímba kanaatá isáúnanasa miyám-baaran-kisaumo máimba ímba kanaatá wéwawanaumne. ³⁴ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Fasi'aénkómó imáyáamo ímbá ímba kanaa'á wéisaawe. Fasi'aénkómó máín-kisau ímba kanaa'á táísái úmai wémaewe. ³⁵ Moórátantaa'a simíya'a kemá anondáá tíménoma ímbo siwái póna wemá ísarena tímíwain-iye agaimaréna siyáíye. ³⁶ Maníkó seyaafá-tántáá'á úmáráísana wení fasi'aémbá wéraitafena seyaafá-tántáá'á wéraitimba pósa

wenáwí'lo mósá maráiyantafena seyaafá-tántáá'á wéraiye. Mindásafeta Maníkómó kisaumo máimba ímba kanaatá seyaafá'á wéawanaumpo kárikata wéawanaumne. Wenáwí'lo óraa'lo úmae iyimba érai'-aain-iyé.

12

Maníkóní kisaumo máén-aaí.

¹ Kesí waásisono. Maníkó áfááraumai arumbó uwátinkáintafe'la maarán-áái óraaka simátimune. Kembiwí kentúma Maníkómbá amé'la wentáfé'la imáyáa é'la wení kísau aantemba maíyana aamoí uwátinkaino. Miyámó é'lo é'la wen-ímáyáa érai'la mósá maránááwe. ² Marapá'-wáásímó sáwí'lo ontembá ímba miyámó iyamba Maníkómó sin-ááisáfé'la ewé síyana kentí imáyáa aúí'la uwátinkaina'la aú-waasiyaamba ónááwe. Miyámó é'lo é'la Maníkómbó arááímo tain-áái isé'la Maníkómó aamoimó in-áái isé'la kawé-kísáú-áái isé'la wení sásá'-ímáyáámó ímbá isánááwe.

³ Maníkó úwoimo súwa'nai uráintafe'la maarán-áái simátimune. Kentúma ímba maimaé iyé'la óraa'-waasisa úne ímba seró. Maníkó túwa'nai isa'á ímba waásiti fasi'aénká'án-ifo Maníkóní fasi'aénká'á wení kisaumo máemba mindásafe'la imáyáa é'la kentúma ímba maimaé iyóro. ⁴ Kentúwawaa'la imáyáan-oro. Tíyayaanko wení kísau máísana moórá-mora-tantaako miyá isatá ⁵ miyáumai kesáá sáwífa'-waasi méta Ísu Káráisitiyeta kááisamaisa mimbórá-súwawaa'la ma'máisa méraunanasa ⁶ Maníkó úwoi súwa'nai isatá moórá-mora-waasisa kentáásí kísausa máéndasafenasa

Maníkó fasi'aémbá siménasa Maníkó fasi'aémbó timénamo kesáái simátíma'mae nóromo siyáinda érai'-aain-iye sé'a miyán-oro. ⁷ Fasi'aémbó timénamo túwa'nai orómó siyáindawi miyán-oro. Fasi'aémbó timénamo kesí aambó aráátíméromo siyáindawi miyán-oro. ⁸ Fasi'aémbó timénamo fasi'átínkáaromo siyáindawi miyán-oro. Kentí óntamo tuwímbaimo tíméwi kawe'án-ofo miyán-oro. Káráwiyaawi kawe'án-ofo miyán-oro. Kawe'ó uwátínkááwi aamoimó íyapakemba miyán-oro.

⁹ Moórá-moramo tirumbó tímémba ímba karo'ó síyamba éraika'a tirumbá tíméro. Sáwí-kisau tínaemba uwáme'a kawe-kísáú tal'ótóráaro. ¹⁰ Ísu Káráisitini waási ontáfé'a mimbórá-ákúnkáání'a é'a pó'a moórá-mora-waasi tirumbá tímé'a moórá-mora-waasi túwí'a mósá máraámba aamoí é'a méraaro. ¹¹ Fasi'aénkómpá'a imáyáa é'a ímba tuwesarái ína'a tiyáántán-kwimái Fasi'aénkóní kísau kawe'án-oro. ¹² Ísu Káráisitimo kumíndasafe'o amu'maré'o méraamba tirunkó aamoí ínana umbai-tántáá'ó kentópa'o wéraitmba ímba imáyáamo íyamba fasi'ámai mé'a Maníkómpá'a ínaí símae iyé'a ímba saagaaró. ¹³ Maníkóní waási ímbo tómbó makéwi túwa'nai e'a namu'-waasímó tíya'o é'a tóné naané tíméro.

¹⁴ Sáwí'o uwátínkááwisafe'a Maníkóntáfé'a sáwí'a uwátinkaaó ímba síyamba kawe'á uwátinkaaó seró. ¹⁵ Aamoimó owísé'a kewará'á aamoín-oro. Ifi'ó taawísé'a kewará'á ifi'á taaró. ¹⁶ Mimbórá-ímáyáa é'a óraa'-waasisa úne ímba síyamba moórá-mora-waasi túwa'nai e'a úwoi-

kisauwara'a máéro. Kesáfé-ímáyáámó ombá keyáása kawel'-ímáyááwará'-wáásísá úne ímba seró.

¹⁷ Sáwí'o uwátínkarewa'o é'a anondáá ímba miyá uwátínkáaro. Waási túranka'a kawel'-aantemba úmai méraaro. ¹⁸ Seyaafá'-wáásífímbá faru úmai ménae sé'a tiyáántán-kwimái miyáumai méraaro. ¹⁹ Sáwí'o uwátínkaiya'o é'a anondáá ímba miyá íyamba méwana Maníkó anondáá sáwí-meyamba timíniye. Mindásafena Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Fasi'aénkó séna sáwí'o íyawini anondáá-meyambo tíménda mindá kendén-iyé. Sáwí-kisausafe'a méyámbá timénaumne siyáiyé agaimaréna siyáiyé. ²⁰ Mináái imáyáa é'a maarán-oro. Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

namuro-wáásímó tááimo taimbó é'a tómbá tíméro. Namuro-wáásímó nontáfénamo tínkáimbo é'a tíméro. Miyámó íyasamo ésa sáwí'o uwátínkáántafesa tigeamá íniye

agaimaréna siyáiyé. ²¹ Sáwí'o owíní áwáuma ímba íyáákainifo kentí kawel'-kísáúgó sáwí-kisauwara' íyáákaino.

13

Karáwiyaan-kwaasi tísamaifimba kífaero-aai.

¹ Seyaafá'nánká marapá'ó karáwiyaan-oraal'-waasi tísamaifimba kífaero. Maníkómó fasi'aémbó ímbo tímakainkaka ímba karáwiyon-kisau máéwaisino. Maníkó miyáumaimo karáwiyaawi

íyáfasintinkaraiye. ² Marapá'ó káráwiyaan-oraa'-waasi Maníkó íyáfasintinkaimba pó'a miwí táái isé'a ímba taráisóro. Taraisíyambo é'a Maníkón-aúranka'a sáwí'a é'a sáwí-meyamba maenááwe. ³ Kawe'ó owí káráwiyaan-oraa'-waasisafena ímba táá'a wéifo sáwí'o owí káráwiyaan-oraa'-waasi táároi wéinkaisowe. Káráwiyaan-oraa'-waasi táároi ímba inkaisónaemo sé'o é'a kawe'-aantemba íyasa aamoí uwátinkanaawe. ⁴ Káráwiyaan-oraa'-waasi túwa'nai íya'a kawe'-úmaimo méraiyantafena Maníkó miwí íyáfasintinkaraiye. Sáwí'o é'o é'a miwí táároi inkáisóro. Fasi'aémbá tokáamba pósa sáwí'o íyawi sáwí-meyamba timenááfo inkáisóro. Maníkó íyáfasintinkaraimba pósa sáwí'o owí sáwí-meyamba timenááwe. ⁵ Mindásafe'a marapá'ó káráwiyaan-oraa'-waasi tísamaifimba kífaero. Maníkó aaisambá sífo sé'a káráwiyaan-oraa'-waasi tísamaifimba kífaero. Ímba mindásafe aantembanifo kentirumpinkén-árúpísé-ímáyáásáfé'a káráwiyaan-oraa'-waasi tísamaifimba kífaero. ⁶ Miwí miyán-kísáúmó máemba miyán-kísáú maíyantafena Maníkó íyáfasintinkaraimba pó'a taakisí ⁷ fí'o-fi'on-takisi orómó síya'a arupise úmai miyá é'a óraa'-waasi-tuwi'a mósá máraaro.

Moórá-mora-waasifimba tirumbó tímén-aai.

⁸ Óntambo tímakaiya'a ayáátááka'a ímba mé'a ááéma tíméro. Moórá-mora-waasi tirumbá tímé'a miyámó ombá Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba wéaraaiwaewe. ⁹ Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko séna aare-úméné waai-úméné fí'o-fi'on-tantaa'e ímba oró. Ímba

tínkamiyasa púwóro. Túraniyamba ímba oró. Miyám-baaran-amaankoni áwáuma maarán-iyé. Kesáfé-ímáyáámó ontembá kentí waási-imayaawara'a oró.

¹⁰ Miwítí waási-imayaamo owí ímba sáwí'a uwátinkanaawe. Miwítí waásifimba tirumbó tíméwi Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba wéaraaiwaewe.

¹¹ Ísu Káráísitimo kumínda-kanaa kárika'a tína'a Ísumo kumínda-kanaamo ímbo imáyáamo ontembá ímba é'a káráwiyoro. Ísu Káráísitin-aaisafeta érai'e séta simankúnkúmba uráundarata Maníkómó siyáínda-kanaa kárika'a tinda póta méraundasa káfé'a minkánáá kárika'a tíníye. ¹² Marapá'ó kumeu'-áémpá'ó méraamba taí'áímba pó'a kárika'a wíyómpa'o sámó kaipa'á ménaafo mindásafe'a sáwí-kisau tínaaemba uwáme'a tiyáántán-kwimái kawe-kísáú maé'a méraaro. ¹³ Sámó kain-áémpátáámó méraunda-waasisaamo úndantenta miyá é'a kawe'-úmai méraaro. Ímba túwaandu uré'a uwóí'o on-dómbá wéne'a uwóí'a oró. Aare-úméné waai-úméné ímba é'a aaisané ímba sé'a kawe-kísáúmó maíyantafe'a kentirunkó ímba símai sáwí'a uwátínkáaro. ¹⁴ Sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o ombá ímba ewé siyamba tínaaemba uwáme'a Fasi'aénkó Ísu Káráísitintafe'a sé'a kentáará'á káráwiyuwo seró.

14

Waásiti kisaugomba ímba símai sáwí'a oró-áái.

1 Ísáaro. Ísu Káráisitín-aaisafesa timankúnkúmba ésamo ímbo fasi'ámaimo arááiwáéwisafe'a ímba tiyuwé'a keséta méraaro síyamba miwítí fí'lo-fi'on-imayaasafe'a ímba aaisambá símai tuwínáaro. 2 Ísu Káráisitín-aaisafesa timankúnkúmba owífínkémbá tuwímbai sésa seyaafá-tómbó náúndasa kanaán-iye sewasá tuwímbai Maníkóní aampa'ó ímbo fasi'ámaimo arááiwáéwi sésa kisaufaken-ton-aantemba néta pói-ama'a ínta nánaumne sewasá 3 seyaafá-tómbó naawí pói-ama'o ímbo naawísáfésa ímba símai sáwí'a uwátínkáaro. Wenááisafesa timankúnkúmba ésa pói-ama'o naawísáféna Maníkó séna kesí waásin-owe siyáimba pósa kisaufaken-ton-aantembo naawí pói-ama'o naawísáfésa sáwí'a wéowe ímba seró. 4 Moóráwígóni kísau-waasigontafe'a sáwí'a óne ímba seró. Ímba kendén-ifo wení óraa'-waasigonde póna weyáárika'a séna kawé-kísáú maé sáwí-kísau maé óne wení óraa'-waasigo wésiye. Fasi'aénkó kanaa'á áwa'nai índa póna kawé-kísáú maéna fasi'ámai méíniye.

5 Tuwímbai moórá-mora-kanaasafesa sésa óraa-kanaan-ifo seyaafá-kánáá úwoi-kanaan-iye sewasá tuwímbai sésa seyaafá-kánáá mimbórá-kánáarááni'an-iye wésewe. Seyaafá'nánká imáyáa ésa moórá-aaimo arupíse-aaimo sésamo ésa mináái miyán-oro. Tuwímbai moórá-aaimo arupíse-aaimo sésamo ésa mináái miyán-oro. 6 Tuwímbai Fasi'aénkón-áwí'a mósá maránae sésa moórá-kanaasafesa óraa-kanaan-iye sewasá tuwímbai Fasi'aénkón-áwí'a mósá maránae sésa tómbá Maníkómpá'á súwi sésa wénaawe.

Tuwímbai Fasi'aénkón-áwí'a mósá maránae sésa tuwímbai-tontafesa ímba nánaumne sésa naantóntáfesa Maníkómpá'á súwi wésewe. ⁷ Métaamo púwóndasaawe ímba kendésáánifo Maníkóndénye. ⁸ Méraundasa Fasi'aénkóntáféta imáyáa éta méraunda póta púwóndasa Fasi'aénkóntáféta imáyáa éta puwónaumne. Méraundasaawe púwóndasaawe Fasi'aénkóndé-ita wéune. ⁹ Ísu Káráísiti pukáan-kwaasiya'e úwoimo túmó aráan-kwaasiya'e káráwiwindasafena pukéna iyáfasinkaiye. ¹⁰ Mindásafe'a imáyáa é'a Ísu Káráísitini waási ontáfé'a moórámora-waasiti kísau ímba tuwiné'a sáwí'a uwátínkáaro. Maníkó seyaafá'nánká méraawini áwáuma tísai índara'a Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánkátá méraundasafenasa póna síasai índasafe'a mindásafe'a waásiti kísaugomba ímba símai sáwí'an-oro. ¹¹ Minááísáféna Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Fasi'aénkó séna méraundasafe'a sé'a kesúranka'a seyaafá'nánká kífaesa ken-ímáyáá mósá marésa afora'á sésa érai'a emá Maníkó óne sénááwe Maníkó siyáiyé agaimaréna siyáiyé. ¹² Miyáumai minkánáámó tinda Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánkátá kesáámó méraundawini áwáusa simámenaumne.

Kentáásí kísaugoni aambá kawel-án-aantemba awánésa ímba sáwí-ambo arááiwaiwae siyáin-aai.

¹³ Mindásafeta imáyáa éta moórámora-waasiti kísau ímba tuwinéta sáwí'a uwátínkáafo maarán-ímáyáa éta séta kesí waási kesí kísau awánésa sáwí'a óne sefáínifo kawel-aantemba ónae séta miyásá ónaumne. ¹⁴ Fasi'aénkó Ísuwe'a

kááísamai méraunda pó'a maarán-áái érai'-
 aain-iyé ísaraumne. Seyaafá-tómbá wéraimba
 ímba sáwí'a isasá náíyanamo éna ímba sáwí'a
 uwátinkainifo karo'ó sésamo naananá sáwí'a
 uwásinkainiye sésamo náíyanamo éna sáwí'a
 uwátinkainiye. ¹⁵ Tuwímbaimo mintómbá ímba
 nánaumnemo sen-tómbó náíyasamo ésa minááímó
 sewí tuwánésa mintómbó náíyantafesa sáwí-
 amba arááiwaenaawe. Miyámó ombá sáwí'a é'a
 tirumbá ímba wétimewe. Miyán-tómbó naambá
 miwísáfénawe séna Káráísiti pukáiwai tuwánésa
 sáwí-amba arááiwáéfo sé'a káráwiyoro. ¹⁶ Kawe-
 tántáá'án-iyé sé'ó ombá tuwímbai tuwánésa símai
 sáwí'a uwásínkááfo sé'a káráwiyoro. ¹⁷ Miyám-
 baaran-tone noné naawasá ímba naawasamó
 ombá ímba Maníkó kentáará'ó káráwiyain-
 awaun-ifo Maníkó kentáará'ó káráwiyaimba
 maarán-iyé. Wenaúranka'a arupíse úmai
 aáno úmai méraunanasa Maníkóní Ufaen-
 ámútánkó súwa'nai isaná sirunkósá aamoí wéiye.
¹⁸ Miyámó ombá Ísu Káráísitini kísau máéwana
 Maníkó aamoí uwátínkáísasa tuwánésa sésa
 kawe'án-owe wésewe.

¹⁹ Mindásafeta imáyáa éta aáno úmaisá
 méta moórá-mora-waasi fasi'aémbá timénae
 séta siyáántán-kwimáisa kísausa máéno.
²⁰ Tuwímbaimo karo'ó sésamo mintómbá
 naanasá sáwí'a uwásinkainiye sewa'ó ombá
 mintómbá nánae sé'ó né'ó ombá tuwánésa sáwí-
 amba arááiwáéfaínifo káráwiyoro. Maníkómó
 kentirumpimbó máin-kisaugomba sáwí'a ifáínifo
 káráwiyoro. Seyaafá-tómbó naambá mindá
 kanaán-ifo tuwímbai-tombo naambó tuwánésa

sáwí-amba arááiwaémba sáwí'a uwátínkáamba mindá sáwí'an-iyé. ²¹ Póí-ama'e ándá-aran-done fí'o-fi'on-tone náúndamo suwánésa sáwí-amba arááiwaéfo sé'a miwísáfé'a imáyáa é'a mintómbó naambá ifátiyuwe'a miyámó ombá kawé'án-owe. ²² Mintántáátáfé'o imáyáamo ombá Maníkó aantemba simáméro. Kentirumpinkén-ímáyáásámbó ombá ímba sáwí'a úne sefó kentirunkó kawé'ó iní'a wéowe. ²³ Tuwímbaitontafé'a kae'-ímáyáá toké'a nánaum ína nánaumno sewí kentirumpinkén-ímáyáágó ímba naaó sína'o né'o é'a Maníkón-aúránka'a sáwí'a ónááwe. Kentirumpinkén-ímáyáágó kawé'án-iyé ímbo

sisasamó miyámó ombá sáwí'a wéowe.

15

Ísumo ímbo wesáfé-ímáyáámó uráintemba miyán-oro-aai.

¹ Kesáá Maníkómpá'ó simankúnkúmbó fasi'ámaisamo úndawisa Maníkómpá'ó timankúnkúmbó ímbo fasi'ámaimo owí túwa'naisa onó. Sirááimo taintembó úndasa aantemba ímba imáyáa éta ² kentáásí ewaa'ó méraawi Maníkómpá'á timankúnkúmba fasi'ámae iyantafeta miwísáfé'wará'á imáyáa éta túwa'naisa onó. ³ Ísu Káráísiti ímba wesáfé-ímáyáá úmba waásisafena imáyáa uráiyé. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Káráísiti Maníkóntáféna séna símai sáwí'o uwánkaraawi pósa kembá sáwí'a uwásínkaraawe siyáiyé

agaimaréna siyáiyé. ⁴ Naaófá'á Maníkón-aai aúfáifimbo agaimakáamba maarán-ááísáfésa agaimakáawe. Súwa'nai ínanasa ímba ááéma suweşaraí ínata Maníkón-aaisafeta fasi'ámai imáyáa éta wesé'a ménaandasafeta amu'maréta méraumne. Mindásafesa aúfái agaimakáawe.

⁵ Ímba tuwesaraí ína'a fasi'ámai méraaro séna Maníkó túwa'nai iye. Ísu Káráisitimo méraintemba miyáumai mé'a kempímbá mimbórá-ímáyáán-oro séna Maníkó túwa'nai isa'á ⁶ pó'a mimbórá-ímáyáá é'a mimbórá-áái sé'a Maníkón-áwí'a Fasi'aénkó Ísu Káráisitinafowán-áwí'a mósá maráámba mindásafe'a inái súne.

Ísu Ísareri-waasiye fí'onkaa-waasiyemo túwa'nai uráin-aai.

⁷ Ísu Káráisitimo kentáfénamo aamoimó intembá kempímbá moóra-mora-waasisafe'a aamoí é'a miyá owaná Maníkón-áwí'a óraa'a wéiyé. ⁸ Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasisa síwá'násafenasa símai fasi'ámarowana Maníkómó siyáintembo índasafena mifásí'áén-ááímó paapé índasafena Ísu Káráisiti kumbéna Yúndaa-waasi túwa'nai úwasa ⁹ fí'onkaa-waasi sésa Maníkó arumbá uwásínkáisata wenáwí'a mósá maráúmne síyantafena Ísu Káráisiti kunkáiyé. Minááísáféna Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna fí'onkaa-waasifimbo méraunda enáwí'a mósá maré'a imó súnda enáwí'a mósá maráúmne

agaimaréna súwana ¹⁰ moóráfa'a agaimaréna
 séna
 fí'onkaa-waasisono. Maníkómó wemparí'o
 úmakaiwai tirunkó aamoí ina'a
 kentirunkówárá'á aamoí íno
 agaimaréna súwana ¹¹ moóráfa'a agaimaréna
 séna
 fí'onkaa-waasisono. Fasi'aénkón-áwí'a
 mósá máráaro. Seyaafá'-wáásísé'a
 wenáwí'a mósá máráaro
 agaimaréna súwana ¹² Maníkón-aii
 simátímakowin-awi'a Áísáya agaimaréna séna
 Téfitin-afowan-awi'a Yési wenándáfakemba
 moóráwigo paápé ínana fí'onkaa-
 waasiya'o káráwiyindasafena Maníkó
 íyáfasinankainasa wembá amu'maréna
 ménaawe
 agaimaréna Ísu Káráísitintafena siyáíye.
¹³ Wesé'o méraiyamba amu'maré'a méraaro
 séna Maníkó wétuwa'nai-iye. Wesé'a kááísamai
 méraantafena aáno uwátinkena tirumbá
 kawel'á uwátínkáísana wení Ufaen-ámútánkó
 fasi'átínkáfa'a íyísa'a wesé'o méraiyamba
 amu'maré'a méraamba mindásafe'a inai sune.

Maníkóní kísau mo maúndasafe'a aamoí únemo siyáin-aii.

¹⁴ Kesí waásisono. Imáyáamo únda-aaimo
 simátíménda ísáaro. Kawe'-wáási-úramba
 pó'a kawe'-ámbó arááíwáén-aii seyaafá'nánká
 isé'a kanaa'á wéaraatimewe. Kentáfé'a
 miyán-imáyáá úne. ¹⁵⁻¹⁶ Maanáúfáífímbá
 tuwímbai-aii fasi'ámaimo simátimunda mináái
 imáyáa íyantafena ímba sáá'a isa'á sune.
 Fí'onkaa-waasifimba Ísu Káráísitini kísau

maéndasafena Maníkó si'mákaimba póna ímba sáá'a isa'lá fasi'ámai maanáúfáífimbá simátimune. Maníkóntáfé'a sé'a maafi'ónkáá-wáási ení waási owaná ení Ufaen-ámútánkó ení waási-í'a uwátínkaraiye senaná Maníkó aamoimó índasafe'a wení ásé-aaí simátimune.

¹⁷ Ísu Káráísitiye'a kááísamai mé'a Maníkóní kísau maúndasafe'a aamoí úne. ¹⁸ Ísu

Káráísiti fasi'aén-ímáyáá símísa'a fi'onkaa-waasi Maníkón-aaísafesa érai'e síyantafe'a kísau miwífimbá maiyáunda mináái ímba sáá'a ína'a pó'a simátíménda ísáaro. Aaí simátimé'a kísau mo maiyáunda ¹⁹ Maníkóní ámútanko fasi'aémbá

símísa'a fi'o-fi'on-kísau ímbo awánaraan-kísau maimaé'a kuráumne. Yérúsaremu-naopakemba fi'o-fi'on-daopa'a wéne'a Káráísitini ásé-aaí simátíma'mae'a iyé'a Írírikamu-marafa'a kuráumne. ²⁰ Kemá sé'a naaó'-nao'a Ísu

Káráísitin-aaimo ímbo ísaraan-daopa'a ásé-aaí kosimátiménae. Kosimátímakaan-kwaasifimba ímba kosimátiménaumpo fi'on-daopimpa'a kosimátíma'mae'a nónaumne sé'a minásé-áái ímbo ísaraan-kwaasifimba kosimátímakaumne.

²¹ Naaófá'á Maníkón-aaí

aúfáífimba miyán-áái agaimaréna séna ímbo simátímúwasamo ísaraawi ánaaemba Maníkóní aambá awánánááwe. Ímbo ísaraawi ánaaemba Maníkón-aaí isánááwe agaimaréna siyáimba pó'a Ísu Káráísitin-aaimo ímbo ísaraan-kwaasifimba kosimátímakaumne.

Rómu-naopa'a kónaemo siyáin-aaí.

²² Ímbo ísaraan-kwaasi ásé-aaí simátimundara'a kempá'á kónae sé'a únda simátimunda-kisaugo sáwífa-kanaa kembá ta'ótokaiye. ²³ Kempá'á

kónae sé'a únda sáwífa'-aatai maisuwé'a ímba kanaa'á kúndasafe'a káfé'a maandaópimpa'a kesí kísau tai'ásuwe'a ²⁴ kempá'á kónae-imayaa úne. Sípéni-marafa'e sé'a wéme'a kentí naaópa'a kotuwáné'a koméraana'a súwa'nai íya'a Sípéni-marafa'a kónaumne. ²⁵ Aifa'á Yérúsaremu-naopa'a Maníkóní waási kotúwa'nai ónaumne. ²⁶ Maníkóní waási Máséndóniyaa-marafakewiye Ákáyaa-marafakewiye sésa aawaí taisasá Maníkóní waási Yérúsaremu-naopakewi tómbá ímbo makáawi túwa'nai ónae sésa miwítí óntamba torupámakaamba pósa simíya'a maimaé'a Yérúsaremufa'a wé'a mátimenaumne. ²⁷ Miwítí imáyáafinkembo miyámó ombá mindá kawé'án-iyé. Yúndaa-waasi fí'onkaa-waasi Ísu Káráísitin-aaí kosimátímakaamba pósa imáyáa ésa miwítí óntamba Yúndaa-waasi tómbá ímbo makáawimo tímémba mindá kawé'án-ófo miyán-oro. ²⁸ Torupámakaan-ontamba maimaé'a wéme'a seyaafá'nánká mátime'a Sípéni-marafa'e sé'a wéme'a kentí naaó'a kómé'a minkákémbá Sípéni-marafa'a kónaumne. ²⁹ Kentí naaópa'a koméeraanana Ísu Káráísiti áfááraumai kawé'á uwátinkainiye-imayaa úne.

³⁰ Kesí waásisono. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísitintafe'a imáyáa é'a Maníkóní ámútanko arumbá uwásínkáintafe'a imáyáa é'a óraaka simátime'a sune. Maníkómpá'á inai sumpo kewará'á súwa'nai úmai fasi'ámaj inai seró sune. ³¹ Yérúsaremu-naopa'o kondá Yúndiyaa-aempaken-Yúndaa-waasi Ísu Káráísitin-aaisafesa ímba érai'emo sewí sínkamofó sé'a súwa'nai úmai

inaí seró. Mifá'á Maníkóní waásimo méraawi túwa'nai on-óntántáfésa aamoí íyantafe'a inai seró. ³² Minkísáú tai'ásuwaanana Maníkómó ewémó sína'o é'a aamoí é'a kentópa'a wéme'a kotuwáné'a aúí'a úmai ménaumne. ³³ Maníkó aáno'o uwásínkáiwaisa kesé'a méraiye sé'a inai súnda érai'-aain-iye.

16

Kawe'-úmai méraaromo siyáin-ai.

¹ Moórá-ininkon-awi'a Fípi kesímánaakaanta éna Maníkóní waási Sénkíríyaa-naopakewi túwa'nai isa'á wenáái simátimune. ² Kesé wesé'a Fasi'aénkóní waási ontáfé'a kentópa'o wínda aamoí uwánke'a keséta méraao sé'a tuwímbai-tantaa'o wempímbó ímbo wérainda áwa'nai oro. Sáwífa'nanka túwa'nai ena kenkwará'ó súwa'nai intáfé'a pó'a áwa'nai oro.

³ Moórá-ininkon-awi'a Pírísiraawe awaaikón-áwí'a Ákwíraante'a kawe'-úmai méraakaiyo sune. Mindáraiye kewé Ísu Káráisitini kísausa wémaumne. ⁴ Ááéma sínkamiyakai puwúyafomayaa íмба ésarai súwa'nai uráaya'a aamoí uwátinkaumne. Íмба ke aantemba aamoí uwátinkaumpo fí'onkaa-waasi fí'o-fí'om-barafakewi Maníkóní waásiwara'a aamoí wéuwatinkaawe. ⁵ Mindáraití naaúmpa'a Maníkón-ímáyáá ésa túwaandu owísáfé'a kawe'-úmai méraaro sune.

Moóráwígon-awi'a Épinitasi kesí waási-í'a intáfé'a kawe'-úmai méraao sune. Wemá

Ésiyaa-marafakewi aifa'á Ísu Káráisitini-aaisafena amankúnkúmba uráiwain-iyé. ⁶ Moórá-ininkon-awí'a Máriyaantafe'a kawé'-úmai méraao sune. Wemá kentáféna imáyáa éna óraa-kisau wémaiye. ⁷ Kae'-Yúndaá-wáásí túwí'a Ándónaikasiye Yúníyasintetafe'a kawé'-úmai méraakaiyo sune. Kemá Ísu Káráisitiye'a ímba kááísamai méraawandara'a mindárai-nonkaamba kááísamai maé'óyambani. Ísuni aantá-waasisomba minkáé'nárai tuwánaraan-kwaasiyai ésarai ááéma kesé'a ándáfa'a kuráaye.

⁸ Moóráwigo Ámpíríyetasintafe'a kawé'-úmai méraao sune. Wemá kesí waási-i'a éna Fasi'aénkóe'a kááísamai méraiye. ⁹ Moórá Épáanintafe'a kawé'-úmai méraao sune. Wemá kesé'a Ísu Káráisitini kísaurai wémauye. Moóráwigo kesí waási-i'a iwáín-áwí'a Sítékisintafe'a kawé'-úmai méraao sune. ¹⁰ Moóráwigo Ápérísi Ísu Káráisitini aampa'á fasi'ámai arááiwáíwaintafe'a kawé'-úmai méraao sune. Árisítopurasini akúntáfé'a kawé'-úmai méraaro sune. ¹¹ Moórá Yúnda-waasigon-awí'a Érotiyonintafe'a Násísásini akúmbá Ísu Káráisitini waásisafe'a kawé'-úmai méraaro sune.

¹² Moóráwigo Taráífinae moóráwigo Taráífosaye mindárai Fasi'aénkóní kísau wémaeyawisafe'a kawé'-úmai méraakaiyo sune. Moóráwigo Pésísi Fasi'aénkó Ísuntafena imáyáa éna óraa-kisau wémaiwaintafe'a kawé'-úmai méraao sune.

¹³ Moóráwigo Rúfaasi Ísu Káráisitini kísau

maénamo íyáákaraiwainte anówa kesinóraamba uráin-ininkontafe'a kawé'-úmai méraakaiyo sune. ¹⁴ Tuwímbai-tuwi'a Ásínkiritasiye Fírígoniye Émísiye Pátáropasiye Émásiye miwísé'a Fasi'aénkóní waási méraawisafe'a kawé'-úmai méraaro sune. ¹⁵ Tuwímbai-tuwi'a Fírórógasiye Yúriyaawe Nériyasiye wenamáánaakowe Órímpasiye miwísé'a Maníkóní waási méraawisafe'a kawé'-úmai méraaro sune.

¹⁶ Kempínkémbá moóra-mora-waasi imáyáa é'a tiyáamba tíméro. Ísu Káráisitini waási seyaafá'nánká kentáfésa sésa kawé'-úmai méraaro sewé.

¹⁷ Kesí waásisono. Maarán-áái óraaka simátimune. Tuwímbai simátimakaunda-aaí ímba arááiwaesa sésa karo'-áái simátíméwasa isésa tuwínkaa'-ésa tuwímbai kawé'-ámbá tuwésa sáwí-ampa'a wégowe. Káráwiye'a miyán-kwáási tínaaemba uwátíméro. ¹⁸ Miyán-kwáási kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráisitini kísau ímba maésa sáwí-imayaasafesa tirááísafesamo on-kísáú maésa karo'á simátinkanæ sésa aaí simátimesa símai tirumbá faiyarááwasa ímbo kawé'ó úmimo aaimó isááwi minkáro'-ááisáfésa érailé wésewe. ¹⁹ Kembiwímó ásé-aaímo fasi'ámimo taawiyáfón-aaí seyaafá'nánká isáántafe'a imáyáa é'a aamoí uwátinkaumne. Kawé-kisáúsáfé'a imáyáa úmae iyé'a sáwí-kisausafe'a ímba imáyáa ombá mindá sirááíma wétaiye. ²⁰ Maníkó aáno'o uwásínkáíwaisa túwa'nai ína'a kárika'a waántáwankomba íyáákanaawe. Kentáási Fasi'aénkó Ísu úwoi túwa'nai úmae íyíntafe'a

inaí sune.

21 Kesé'a kisaumo máiwain-awi'a Tímóti kawel-úmai méraaro siyé. Tuwímbai-Yundaa-wasi-tuwi'a Rúsiyasiye Yésóniye Sósipataawe kawel-úmai méraaro sewé.

22 Kemá Tétiyasi Póro sin-áái maanáúfái agaé'a kembiwisé kesé'a Fasi'aénkóni waási úndasafe'a kawel-úmai méraaro sune.

23 Moóráwigon-awi'a Káyasi kawel-úmai méraaro siyé. Wení naaúmpa'a wéwaunasa Maníkóntáfesa imáyáa on-kwáási mindáúmpá'á túwaandu wéowe. Moóráwigon-awi'a Érásitasi wení naaópakewiti óntanka'a káráwiyaiwai kawel-úmai méraaro siyé. Moóráwigon-awi'a Kótasi Maníkóni waásigo kawel-úmai méraaro siyé.

24 Kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráísiti úwoi túwa'nai úmaena iyimba érai'-aain-iye sé'a inai sune.

25 Maníkón-áwí'a óraa'a úmae iyóno. Ísu Káráísitin-aaí ásé-aaí simátimun-aaí ísare'a érai'e sembá póna Maníkó kanaa'á fasi'átínkáimba pó'a wenááisafe'a fasi'aén-ímáyáá wéowe. Naaófá'á Maníkó minásé-ááísá aúpá'á makówasa kentáá síwá'náwe miwí tísaafitantamba uráawiye minááígóni áwáuma ímba ísaraawe. 26 Maníkón-aaí simátímakaawi mináái agaimakáawe. Maníkó maé'mae'o iwái káfé'a paápé íniye simbá pósa

seyaafá'-márafákén-kwáásí minááígóní áwáuma isánaáwe. Minááísáfésa timankúnkúmba ésa taawiyafiyantafena minááígóní áwáuma paápé uráiyé. ²⁷ Ísu Káraísitimo uráintafeta Maníkón-áwí'a óraa'a úmaeta wéiyune. Maníkó mimbórá-Máníkó ména weyáá seyaafá-tántáátáféna ísaraiwai wenáwí'a óraa'a úmaeta iyúndasa érai'-aain-iye.

Kemá Póro sún-da-aaí tai'áiyé.

Aú-aaí símai kááísamakain-aaí
The New Testament in the Awiyaana language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Awiyaana

copyright © 1984 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Awiyaana

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-08-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

0dda5aa4-c019-59cf-b9ee-e1fd4762d49c